

Συστήματα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των δαπανών του ΜΑΑ με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

Σημειώνεται βελτίωση, η οποία ωστόσο εξακολουθεί να μην είναι αρκετή

Περιεχόμενα

Σημείο

01-21 | **Κύρια μηνύματα**

01-04 | Το θέμα και η σημασία του

05-21 | Τα ευρήματα και οι συστάσεις μας

22-92 | **Οι παρατηρήσεις μας αναλυτικότερα**

22-37 | Κατά την αρχική φάση του ΜΑΑ, η Επιτροπή δεν μερίμνησε ώστε τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν αποτελεσματικούς ελέγχους συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

25-30 | Οι αρχικές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τα εθνικά σχέδια των κρατών μελών και η αξιολόγηση των σχεδίων αυτών δεν κάλυπταν επαρκώς τις δικλίδες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

31-37 | Μέχρι τα μέσα 2023, οι ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής για τον ΜΑΑ δεν εστίαζαν στις δικλίδες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, με αντίκτυπο στο επίπεδο διασφάλισης

38-78 | **Ορισμένα συστήματα των κρατών μελών παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες**

42-53 | Τα συστήματα δικλίδων διέφεραν σημαντικά ως προς τον σχεδιασμό τους

54-68 | Η διασφάλιση που παρείχαν οι δικλίδες και οι έλεγχοι των κρατών μελών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων υπονομεύθηκε εξαιτίας διάφορων ζητημάτων

69-78 | Εφαρμόζονται συστήματα δικλίδων για τις κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη, αλλά απουσιάζουν ορισμένες εξακριβώσεις των αρχών ελέγχου ή διενεργούνται μόνο μετά την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής

- 79-92 | Η Επιτροπή βελτίωσε μεν τις ελεγκτικές εργασίες της σε ό,τι αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες και πάλι δεν επαρκούν για την παροχή διασφάλισης**
- 80-83 | Αν και η Επιτροπή επικαιροποίησε τη στρατηγική ελέγχου της ώστε να καλύψει τα συστήματα των κρατών μελών που αφορούν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες
- 84-87 | Η δήλωση διασφάλισης της Επιτροπής για το 2023 στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων και των δημόσιων συμβάσεων παρουσιάζει περιορισμούς
- 88-92 | Η Επιτροπή δεν έχει επιβάλει μειώσεις για αδυναμίες συστημάτων και τα κράτη μέλη δεν προβαίνουν πάντα σε ανακτήσεις από τους τελικούς αποδέκτες

Παραρτήματα

Παράρτημα I – Σχετικά με τον έλεγχο

Παράρτημα II — Τιμές-στόχος του δείγματος για τις δημόσιες συμβάσεις

Παράρτημα III — Τιμές-στόχος του δείγματος για τις κρατικές ενισχύσεις

Παράρτημα IV — Κριτήρια της Επιτροπής για την αξιολόγηση του επιπέδου κινδύνου κατά τις εξακριβώσεις σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

Συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

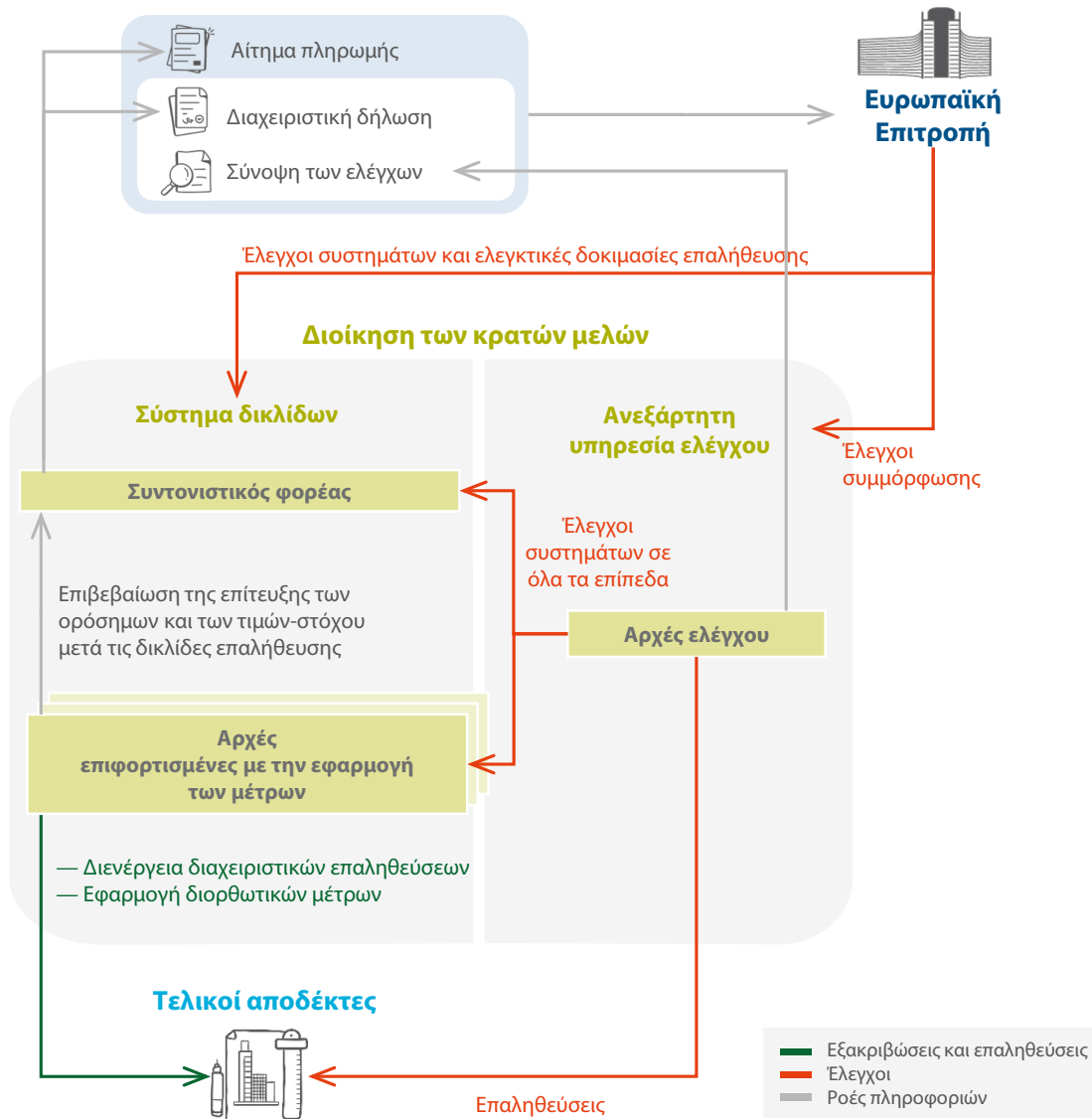
Κλιμάκιο ελέγχου

Κύρια μηνύματα

Το θέμα και η σημασία του

01 Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) βασίζεται στο μοντέλο της «χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες». Κύρια προϋπόθεση για την καταβολή των πληρωμών του ΜΑΑ σε κράτος μέλος είναι η ικανοποιητική εκπλήρωση προκαθορισμένων ορόσημων ή τιμών-στόχου. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διαθέτουν αποτελεσματικά και αποδοτικά συστήματα εσωτερικών δικλίδων για την εφαρμογή του ΜΑΑ με σκοπό να προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ. Τα συστήματα αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα με τα οποία να διασφαλίζεται ότι τα κονδύλια του ΜΑΑ δαπανώνται σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, και ότι οι περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων (ήτοι οι σοβαρές παρατυπίες) και διπλής χρηματοδότησης προλαμβάνονται, εντοπίζονται και διορθώνονται. Μολονότι η τυχόν μη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες δεν έχει γενικά αντίκτυπο στην κανονικότητα των κονδυλίων του ΜΑΑ που καταβάλλει η Επιτροπή στο κράτος μέλος, η Επιτροπή πρέπει, σύμφωνα με τον [κανονισμό ΜΑΑ](#), να αποκομίζει επαρκή βεβαιότητα ότι τα κράτη μέλη ελέγχουν τακτικά και αποτελεσματικά τη συμμόρφωση με τους κανόνες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Στο [γράφημα 1](#) παρουσιάζεται επισκόπηση των ρυθμίσεων δικλίδων και ελέγχου του ΜΑΑ σε υψηλό επίπεδο.

Γράφημα 1 | Επισκόπηση των ρυθμίσεων δικλίδων και ελέγχου του ΜΑΑ

Πηγή: ΕΕΣ.

02 Ο εν προκειμένω έλεγχος συμπληρώνει τον προηγούμενο έλεγχό μας σχετικά με τον σχεδιασμό του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ, στο πλαίσιο του οποίου εντοπίσαμε ελλείψεις στη διασφάλιση σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ μέτρων με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο. Στο πλαίσιο του ελέγχου αξιολογήσαμε τα σχετικά με τον ΜΑΑ συστήματα δικλίδων σε επίπεδο Επιτροπής και κρατών μελών, καθώς και αν η Επιτροπή μπόρεσε να αποκομίσει επαρκή βεβαιότητα ότι τα συστήματα εσωτερικών δικλίδων των κρατών μελών είναι αποτελεσματικά όσον αφορά τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ μέτρων με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Για τον σκοπό αυτόν, εξετάσαμε κατά πόσον:

- ο κατά την αρχική φάση, από τον Φεβρουάριο του 2021 έως τις αρχές του 2023, η Επιτροπή προσδιόρισε επαρκώς τους ελέγχους και τις δικλίδες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις στις κατευθυντήριες γραμμές της προς τα κράτη μέλη, αξιολόγησε δεόντως τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και διεξήγαγε επαρκείς ελεγκτικές εργασίες στο πλαίσιο αυτό·
- ο τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών για τον ΜΑΑ παρέχουν επαρκές επίπεδο διασφάλισης ότι οι παρατυπίες προλαμβάνονται, εντοπίζονται και διορθώνονται· και
- ο οι πρόσφατες ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής, από κοινού με τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών, παρέχουν στέρεη βάση για την ετήσια δήλωση διασφάλισής της.

03 Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι να συμβάλει στην ενίσχυση της διασφάλισης σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση των επενδυτικών έργων του ΜΑΑ με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Πρόκειται για ένα ζήτημα με μεγάλη σημασία, καθώς σημαντικό ποσοστό των επενδύσεων που αφορούν δημόσιες συμβάσεις και κρατικές ενισχύσεις μένει ακόμη να υλοποιηθεί κατά το υπόλοιπο της διάρκειας ισχύος του ΜΑΑ μέχρι τα τέλη του 2026. Η μη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις αποτελεί χρόνιο πρόβλημα τόσο στον τομέα της πολιτικής συνοχής όσο και σε άλλες δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ. Οι συστάσεις μας θα είναι επίσης χρήσιμες για ενδεχόμενα μελλοντικά προγράμματα και μέσα στα οποία θα χρησιμοποιείται το μοντέλο «χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες».

04 Στο πλαίσιο του εν προκειμένω ελέγχου, επιλέξαμε πέντε κράτη μέλη (Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία και Τσεχία) από εκείνα που είχαν υποβάλει αιτήματα πληρωμής έως τα τέλη Απριλίου του 2023, των οποίων τα αιτήματα περιλάμβαναν τιμές-στόχο σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Εξετάσαμε τις ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής έως τον Μάιο του 2024. Περαιτέρω γενικές πληροφορίες και λεπτομέρειες σχετικά με την εμβέλεια και την προσέγγιση του ελέγχου παρουσιάζονται στο [παράρτημα I](#).

Τα ευρήματα και οι συστάσεις μας

05 Συνολικά, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, παρά τις βελτιώσεις στις ελεγκτικές εργασίες της, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποκομίσει επαρκή βεβαιότητα σχετικά με το αν τα κράτη μέλη διαθέτουν αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικών δικλίδων ώστε να

διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες του ΜΑΑ συμμορφώνονται με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις.

- 06** Κατά την αρχική φάση εφαρμογής του ΜΑΑ, η Επιτροπή δεν μερίμνησε ώστε τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν αποτελεσματικές εξακριβώσεις και ελέγχους της συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Δεν υπήρξε καθοδήγηση σχετικά με τα συστήματα δικλίδων και ελέγχου των κρατών μελών και συγκεκριμένα σε ό,τι αφορά το πεδίο κάλυψής τους, την ποιότητα, το χρονοδιάγραμμα και την τεκμηρίωση. Διαπιστώσαμε ότι για ορισμένα από τα κράτη μέλη του δείγματός μας το επίπεδο διασφάλισης που παρείχαν ήταν ανεπαρκές, καθώς εντοπίστηκαν ορισμένες σημαντικές αδυναμίες στα συστήματα δικλίδων και ελέγχου τους. Από τα μέσα του 2023 η Επιτροπή έχει εντείνει τις ελεγκτικές εργασίες της και έχει αρχίσει να ελέγχει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων των κρατών μελών. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις, οι έλεγχοι αυτοί παρουσίαζαν κενά στο πεδίο εφαρμογής τους, ενώ δεν είναι σαφές με ποιον τρόπο οι προκαταρκτικές ελεγκτικές εργασίες επηρέασαν τη διασφάλιση της Επιτροπής για το 2023.

Κατά την αρχική φάση του ΜΑΑ, η Επιτροπή δεν μερίμνησε ώστε τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή αποτελεσματικούς ελέγχους συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

- 07** Μολονότι σύμφωνα με τον [κανονισμό ΜΑΑ](#) τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με όλους τους εφαρμοστέους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, διαπιστώσαμε ότι οι απαιτήσεις που καθορίζονται στον κανονισμό και στις κατευθυντήριες γραμμές δεν προσδιόριζαν επαρκώς τους ελέγχους που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, κατά την αρχική φάση της εφαρμογής του. Συγκεκριμένα:
- ο Το κριτήριο που ορίζεται στον [κανονισμό ΜΑΑ](#) για την αξιολόγηση των συστημάτων ελέγχου και δικλίδων των κρατών μελών επικεντρωνόταν αποκλειστικά στα συστήματα πρόληψης, εντοπισμού και διόρθωσης των περιπτώσεων απάτης, σύγκρουσης συμφερόντων, διαφθοράς και διπλής χρηματοδότησης, και δεν υπήρχε κριτήριο αξιολόγησης που να καλύπτει τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. (σημείο [25](#)).
 - ο Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής του 2021 προς τα κράτη μέλη σχετικά με την κατάρτιση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας δεν διευκρίνιζαν τον βαθμό στον οποίο τα οικεία συστήματα δικλίδων και ελέγχου έπρεπε να

καλύπτουν τη συμμόρφωση όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. (σημείο 26).

- Στον κατάλογο ελέγχου της Επιτροπής για την αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων περιλαμβανόταν ερώτηση σχετικά με το κατά πόσον τα κράτη μέλη είχαν αναφέρει ότι εφαρμόζουν διαδικασίες που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, αν και, κατά την έγκριση των εθνικών σχεδίων, οι διαδικασίες αυτές δεν αξιολογούνταν. (σημεία 27-28).
- Σύμφωνα με τις βασικές απαιτήσεις που ισχύουν για τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών και ορίζονται στη συμφωνία χρηματοδότησης, τα κράτη μέλη οφείλουν να προσδιορίζουν τις αρμόδιες αρχές, χωρίς ωστόσο να προβλέπονται προκαθορισμένες απαιτήσεις συστήματος. (σημείο 28).
- Στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής του 2021 σχετικά με τη σύνοψη των ελέγχων που πρέπει να υποβάλλουν τα κράτη μέλη μαζί με τα αιτήματα πληρωμής τους αναφερόταν ότι οι αρχές ελέγχου πρέπει να διενεργούν στοχευμένους ελέγχους για να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Μολονότι στις κατευθυντήριες γραμμές διατυπωνόταν η απαίτηση οι αρχές ελέγχου να εφαρμόζουν επαγγελματική κρίση και να χρησιμοποιούν αντιπροσωπευτικά δείγματα, δεν περιλαμβάνονταν λεπτομέρειες σχετικά με την κάλυψη και την ποιότητα των εν λόγω ελέγχων. (σημείο 29).

08 Στη στρατηγική ελέγχου της Επιτροπής του 2021, στην οποία αναφέρεται ότι η συμμόρφωση με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών, καταδεικνύεται επίσης η έλλειψη εστίασης στις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Στο πλαίσιο αυτό, οι αρχικές ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής έως τα μέσα του 2023 δεν περιλάμβαναν συνεκτικές και πλήρεις εξακριβώσεις των συστημάτων δικλίδων και ελέγχου των κρατών μελών όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις. (σημεία 31-36).

09 Ο κανονισμός MAA επιτρέπει στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα εθνικά συστήματα διαχείρισης και δικλίδων. Η έλλειψη προκαθορισμένων απαιτήσεων για τα συστήματα που καλύπτουν τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, σε συνδυασμό με την ανεπαρκή εστίαση στις εξακριβώσεις των κρατών μελών, διαμόρφωσαν ένα περιβάλλον που δεν ευνοούσε τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν με συνεπή τρόπο συστήματα δικλίδων που να εξασφαλίζουν επαρκές επίπεδο διασφάλισης για τους τομείς αυτούς σε ολόκληρη την ΕΕ. (σημείο 37).

Σύσταση 1

Να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις στα μελλοντικά προγράμματα της ΕΕ

Σε περίπτωση που η Επιτροπή σχεδιάσει μέσα βασιζόμενα σε χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες τα οποία θα εκτελούνται από τα κράτη μέλη, πρέπει:

- α) να καθορίσει απαιτήσεις για τα συστήματα δικλίδων και ελέγχου των κρατών μελών, παραδείγματος χάριν όσον αφορά το πεδίο κάλυψής τους, την ποιότητα, το χρονοδιάγραμμα, την τεκμηρίωση και τα σχετικά διορθωτικά μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις·
- β) να ελέγχει αν τα κράτη μέλη παρέχουν επαρκή διασφάλιση κατά την έναρξη κάθε προτεινόμενου μέσου και καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του.

Ημερομηνία-στόχος: κατά τον σχεδιασμό μέσων βασιζόμενων σε χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.

Ορισμένα συστήματα των κρατών μελών παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες

- 10** Κατά την υποβολή αιτήματος πληρωμής στο πλαίσιο του ΜΑΑ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παρέχουν διασφάλιση στη διαχειριστική τους δήλωση ότι η διαχείριση των κονδυλίων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Τα κράτη μέλη βασίζονται την εν λόγω διασφάλιση σε εξακριβώσεις που διενεργούνται από εθνικούς φορείς αρμόδιους για τη διαχείριση της εφαρμογής του ΜΑΑ και σε ανεξάρτητους ελέγχους που διενεργούνται από εθνικές αρχές ελέγχου. (σημείο 38).

- 11** Ο σχεδιασμός των συστημάτων δικλίδων και ελέγχου για τον ΜΑΑ διέφερε σημαντικά στα πέντε κράτη μέλη του δείγματός μας. Τα συστήματα δικλίδων στη Γαλλία και την Ισπανία βασίστηκαν εξ ολοκλήρου στους υφιστάμενους εθνικούς θεσμούς δημοσιονομικού ελέγχου. Στην Τσεχία και την Ιταλία, τα συστήματα βασίστηκαν σε φορείς υλοποίησης που αναλαμβάνουν την ευθύνη για τις δικλίδες, καθώς καθένας εξ αυτών σχεδιάζει τις δικές του ρυθμίσεις όσον αφορά τις δικλίδες για την εφαρμογή του ΜΑΑ, άλλες φορές χρησιμοποιώντας την ίδια προσέγγιση που χρησιμοποιείται για τα άλλα κονδύλια της ΕΕ και άλλες εφαρμόζοντας διαδικασίες που χρησιμοποιούνται ήδη στο πλαίσιο των οικείων εθνικών συστημάτων. Στην Κροατία, αντικατόπτριζαν σε μεγάλο βαθμό τις θεσμικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται για την εκτέλεση άλλων κονδυλίων της ΕΕ. (σημεία [42-53](#)).
- 12** Στις [ετήσιες εκθέσεις](#) μας, επισημάναμε ότι το έργο των εθνικών αρχών ελέγχου σχετικά με τα εν λόγω ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία δεν είναι απολύτως αξιόπιστο. Σε τέσσερα από τα πέντε κράτη μέλη (Γαλλία, Ισπανία, Κροατία και Τσεχία), οι αρμόδιες για τον ΜΑΑ εθνικές αρχές ελέγχου ήταν επίσης αρμόδιες για τον έλεγχο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων. Στις περιπτώσεις που ο ίδιος φορέας ελέγχει αμφότερα τα ταμεία, υπάρχει κίνδυνος τα συστήματα δικλίδων και ελέγχου να μην είναι επαρκώς αποτελεσματικά όσον αφορά τον εντοπισμό περιπτώσεων μη συμμόρφωσης επενδυτικών έργων που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. (σημεία [51-52](#)).
- 13** Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι εργασίες για την υποστήριξη της διαχειριστικής δήλωσης δεν παρείχαν επαρκή διασφάλιση, καθώς οι σχετικές εξακριβώσεις παρουσίαζαν αδυναμίες ως προς την κάλυψη, την ποιότητα, το χρονοδιάγραμμα και την τεκμηρίωσή τους. Διαπιστώσαμε σοβαρές ελλείψεις στην πλειονότητα των φορέων υλοποίησης που αξιολογήσαμε σε δύο κράτη μέλη του δείγματος (Γαλλία και Τσεχία) και στις ρυθμίσεις ελέγχου ενός κράτους μέλους (Γαλλία). Δεν εντοπίσαμε στοιχεία που να αποδεικνύουν την ύπαρξη δικλίδων ή ελέγχων (ελεγκτικές δοκιμασίες συστημάτων ή/και επαλήθευσης) σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων (Γαλλία), ενώ διαπιστώσαμε περιπτώσεις στις οποίες οι έλεγχοι δεν κάλυπταν όλους τους σχετικούς κινδύνους, όπως τον τεχνητό διαχωρισμό των συμβάσεων ή τροποποιήσεις στοιχείων των συμβάσεων (Τσεχία). Επιπλέον, διαπιστώσαμε προβλήματα σχετικά με το χρονοδιάγραμμα των εργασιών που αφορούν τις δικλίδες και τους ελέγχους στην Ιταλία, καθώς και σχετικά με την τεκμηρίωση των δικλίδων και το χρονοδιάγραμμα των ελεγκτικών εργασιών στην Ισπανία (βλέπε [πίνακα 2](#) και [πίνακα 3](#)). (σημεία [54-68](#)).
- 14** Από την άλλη πλευρά, οι δικλίδες των κρατών μελών σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονταν ως επί το πλείστον και κάλυπταν τους κύριους κινδύνους. Στον [κανονισμό](#) ΜΑΑ δεν περιλαμβάνονται ειδικές απαιτήσεις σχετικά με το χρονοδιάγραμμα

των ελέγχων. Οι αρχές ελέγχου δεν προέβαιναν σε εξακριβώσεις σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων ή τις διενεργούσαν μόνο μετά την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην έχει παρασχεθεί ανεξάρτητη διασφάλιση σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις πριν από την πραγματοποίηση των αρχικών πληρωμών του ΜΑΑ στα κράτη μέλη. Ο χρόνος που έχουν στη διάθεσή τους οι αρμόδιες για τον ΜΑΑ αρχές ελέγχου των κρατών μελών για την ολοκλήρωση των ελεγκτικών εργασιών πριν από την υποβολή του αιτήματος πληρωμής μπορεί να είναι περιορισμένος. (σημεία 69-78).

Σύσταση 2

Να καθοριστούν απαιτήσεις για τα συστήματα δικλίδων και ελέγχου των κρατών μελών όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

Για το υπόλοιπο της εφαρμογής του ΜΑΑ, η Επιτροπή πρέπει να ενημερώσει τις αρχές των κρατών μελών ότι:

- α) πρέπει να παρέχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι εφαρμόζονται δικλίδες που καλύπτουν όλους τους κύριους κινδύνους όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις το αργότερο μέχρι τη στιγμή που το κράτος μέλος υποβάλλει το αίτημα πληρωμής στην Επιτροπή·
- β) οι αρχές ελέγχου πρέπει να παρέχουν διασφάλιση σχετικά με τις εν λόγω δικλίδες μέσω συνδυασμού ελεγκτικών δοκιμασιών συστημάτων και επαλήθευσης.

Ημερομηνία-στόχος: Σεπτέμβριος 2025.

Η Επιτροπή βελτίωσε μεν τις ελεγκτικές εργασίες της σε ό,τι αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, αλλά και πάλι δεν επαρκούν για την παροχή διασφάλισης

- 15** Τον Δεκέμβριο του 2023 η Επιτροπή επικαιροποίησε τη στρατηγική ελέγχου της, η οποία προβλέπει πλέον εξακριβώσεις που διενεργεί στα συστήματα ελέγχου και δικλίδων των κρατών μελών για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή συμπεριέλαβε τις εξακριβώσεις αυτές σε όλους τους ελέγχους της και εξέδωσε ειδικούς καταλόγους ελέγχου τον Σεπτέμβριο του 2023. Κατά την καταληκτική ημερομηνία των εργασιών μας τον Μάιο του 2024, η Επιτροπή είχε χρησιμοποιήσει τους συγκεκριμένους καταλόγους ελέγχου στους ελέγχους που διενήργησε σε 14 κράτη μέλη. (σημείο 80).

- 16** Η επικαιροποιημένη στρατηγική ελέγχου και οι εξακριβώσεις για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις αποτελούν θετική εξέλιξη και μπορούν εν δυνάμει να περιορίσουν τις ελλείψεις που είχαμε εντοπίσει στην προηγούμενη έκθεσή μας σχετικά με τη διασφάλιση σε επίπεδο ΕΕ (σημείο **02**). Ωστόσο, διαπιστώσαμε διάφορα προβλήματα όσον αφορά την εμπέλεια των εξακριβώσεων και τον αντίκτυπο που είχαν τα ευρήματα στη συνολική διασφάλιση της Επιτροπής. Στους ελέγχους της Επιτροπής δεν περιλαμβάνονταν εξακριβώσεις σχετικά με τις δικλίδες των κρατών μελών για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατ' εφαρμογή σημαντικών εξαιρέσεων, όπως ο **γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ)** ή το πλαίσιο για **την έρευνα, ανάπτυξη και την καινοτομία (ΕΑΚ)**. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, το μέγεθος του δείγματος που χρησιμοποιούσε η Επιτροπή μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2024 για τον έλεγχο των συστημάτων των κρατών μελών δεν είχε καθοριστεί σαφώς, με κίνδυνο οι εξακριβώσεις να μην χαρακτηρίζονται πάντοτε από συνέπεια ως προς το πεδίο κάλυψής τους. (σημεία **81-83**).
- 17** Στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2023 δεν γνωστοποιείται το ποσοστό των φορέων υλοποίησης που πραγματοποιούν επενδύσεις σχετικές με δημόσιες συμβάσεις και κρατικές ενισχύσεις σε κάθε κράτος μέλος και που καλύφθηκαν από ελέγχους. Δεδομένου ότι μεγάλο μέρος των πληρωμών πραγματοποιήθηκε στο τέλος του έτους, οι σχετικοί έλεγχοι ξεκίνησαν μόλις προς το τέλος του 2023 ή το 2024. Ως εκ τούτου, για 12 από τα 14 κράτη μέλη η Επιτροπή δεν είχε γνωστοποιήσει επισήμως με σχέδιο έκθεσης τα ευρήματά της στο κράτος μέλος μέχρι τον χρόνο έκδοσης της δήλωσης διασφάλισης του 2023. Δεν γίνεται σαφές στη μεθοδολογία εκτίμησης κινδύνου πώς τα δυνητικά κρίσιμα ή σημαντικά ζητήματα που έχουν εντοπιστεί στο πλαίσιο προκαταρκτικών ελεγκτικών εργασιών επηρεάζουν τη διασφάλιση που παρέχει η Επιτροπή. Εντοπίσαμε επίσης προβλήματα στα χρησιμοποιούμενα κριτήρια κινδύνου. Παραδείγματος χάριν, η Επιτροπή χαρακτηρίζει τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών ως συστήματα χαμηλού κινδύνου στις περιπτώσεις που δεν έχει ακόμη προβεί σε ελεγκτικές εργασίες ή όταν εντοπίζονται σημαντικά ζητήματα και το κράτος μέλος έχει επιβεβαιώσει ότι θα εφαρμοστούν διορθωτικά μέτρα στο μέλλον. Μολονότι η Γαλλία λαμβάνει σημαντική χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΑΑ, διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή δεν είχε ακόμη ελέγξει το εθνικό της σύστημα δικλίδων και ελέγχου του ΜΑΑ για τις δημόσιες συμβάσεις. Οι εργασίες μας ανέδειξαν σημαντικές ελλείψεις στη Γαλλία. (σημεία **84-85**).
- 18** Με βάση τα ευρήματά μας σχετικά με τους ελέγχους της Επιτροπής και τα διαφορετικά επίπεδα διασφάλισης που παρείχαν τα συστήματα των κρατών μελών που επιλέξαμε για τον εν προκειμένω έλεγχο, θεωρούμε ότι η Επιτροπή εξακολουθούσε να μην βρίσκεται σε θέση να αποκομίσει επαρκή βεβαιότητα ότι όλα τα κράτη μέλη διαθέτουν αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικών δικλίδων ικανό να διασφαλίζει ότι τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ συμμορφώνονται με τους κανόνες για τις δημόσιες

συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Η διαπίστωση αυτή δεν συνάδει με τις ετήσιες δηλώσεις διασφάλισης της Επιτροπής που είχαν εκδοθεί έως τον Ιούνιο του 2024, οι οποίες διατυπώθηκαν χωρίς επιφυλάξεις σχετικά με τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. (σημεία 86-87).

Σύσταση 3

Να ενισχυθούν περαιτέρω οι εξακριβώσεις της Επιτροπής στα συστήματα που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

Η Επιτροπή πρέπει:

- α) να γνωστοποιεί στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της το ποσοστό των φορέων υλοποίησης που πραγματοποιούν επενδύσεις σχετικές με δημόσιες συμβάσεις και κρατικές ενισχύσεις σε κάθε κράτος μέλος και που καλύφθηκαν από τους ελέγχους της Επιτροπής·
- β) να ελέγχει τις δικλίδες σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε επίπεδο χορηγούσας αρχής ή, όταν δεν είναι εφικτό, να γνωστοποιεί στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της τυχόν στοιχεία που δεν καλύφθηκαν από τις ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής·
- γ) να αξιοποιεί τις εργασίες των αρχών ελέγχου σχετικά με τα συστήματα δικλίδων μόνο εάν έχει διαπιστωθεί ότι οι εργασίες αυτές είναι αξιόπιστες στο πλαίσιο ελέγχου συμμόρφωσης.

Ημερομηνία-στόχος: Μάιος 2025, κατά την προετοιμασία της επόμενης δήλωσης διασφάλισης.

Σύσταση 4

Να βελτιωθεί η διασφάλιση που παρέχεται σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

Η Επιτροπή πρέπει:

- α) να αποσαφηνίσει στη μεθοδολογία της για την εκτίμηση κινδύνου τον τρόπο με τον οποίο τα αποτελέσματα των εξακριβώσεων που διενεργούνται πριν από το στάδιο κατάρτισης του εκάστοτε σχεδίου έκθεσης λαμβάνονται υπόψη στην εκτίμηση κινδύνου των κρατών μελών·
- β) να γνωστοποιεί στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της τις περιπτώσεις στις οποίες δεν έχει διενεργήσει ελέγχους·
- γ) να χαρακτηρίζει τα συστήματα των κρατών μελών ως υψηλού κινδύνου όταν στο πλαίσιο ελέγχων εντοπίζονται κρίσιμα ή πολύ σημαντικά ευρήματα για περισσότερους από έναν φορείς υλοποίησης, έως ότου συγκεντρωθούν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το κράτος μέλος έχει λάβει τα συνιστώμενα διορθωτικά μέτρα.

Ημερομηνία-στόχος: Μάιος 2025, κατά την προετοιμασία της επόμενης δήλωσης διασφάλισης.

- 19** Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα εθνικά τους συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης για τη διόρθωση παραβάσεων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, η νομοθεσία της ΕΕ καθορίζει τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται όταν οι κρατικές ενισχύσεις είναι παράνομες και ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά της ΕΕ. (σημεία **90-91**).
- 20** Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, διαπιστώσαμε σημαντικές διαφορές μεταξύ των διορθωτικών μέτρων που λάμβαναν τα πέντε κράτη μέλη του δείγματος. Στη Γαλλία και την Ισπανία, τα κονδύλια δεν ανακτώνται από τους τελικούς αποδέκτες, εκτός εάν πρόκειται για περιπτώσεις σοβαρής παρατυπίας. Στα κράτη μέλη όπου ανακτώνται κονδύλια, αυτά δεν επιστρέφονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η μη ανάκτηση από τα κράτη μέλη κονδυλίων για μεμονωμένες παραβάσεις των κανόνων μπορεί να περιορίζει το εν δυνάμει αποτρεπτικό αποτέλεσμα. (σημείο **91-92**).
- 21** Η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει διορθωτικά μέτρα όταν εντοπίζει σοβαρές αδυναμίες του συστήματος, αλλά δεν μπορεί να προβαίνει σε διορθώσεις για μεμονωμένες

παραβάσεις των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, εκτός εάν πρόκειται για περιπτώσεις σοβαρών παρατυπιών (απάτη, διαφθορά, σύγκρουση συμφερόντων και διπλή χρηματοδότηση) που δεν έχουν αντιμετωπιστεί από το κράτος μέλος. Βάσει και του σχεδιασμού του ΜΑΑ, αυτό σημαίνει ότι οι πληρωμές μπορούν να πραγματοποιούνται στο ακέραιο, ακόμη και σε περιπτώσεις παρατυπιών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων. Μέχρι σήμερα, η Επιτροπή δεν έχει εφαρμόσει μειώσεις στα κονδύλια που έχουν διατεθεί στα κράτη μέλη από τον ΜΑΑ για παραβάσεις που σχετίζονται με τις δικλίδες για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις. (σημείο 88-89).

Σύσταση 5

Να καθοριστούν συνεπή διορθωτικά μέτρα για τυχόν παραβάσεις των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις

Η Επιτροπή πρέπει να καθορίσει διορθωτικά μέτρα που θα εφαρμόζονται με συνέπεια μεταξύ των κρατών μελών για τυχόν παραβάσεις των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις.

Ημερομηνία-στόχος: Μάιος 2025

Οι παρατηρήσεις μας αναλυτικότερα

Κατά την αρχική φάση του ΜΑΑ, η Επιτροπή δεν μερίμνησε ώστε τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν αποτελεσματικούς ελέγχους συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

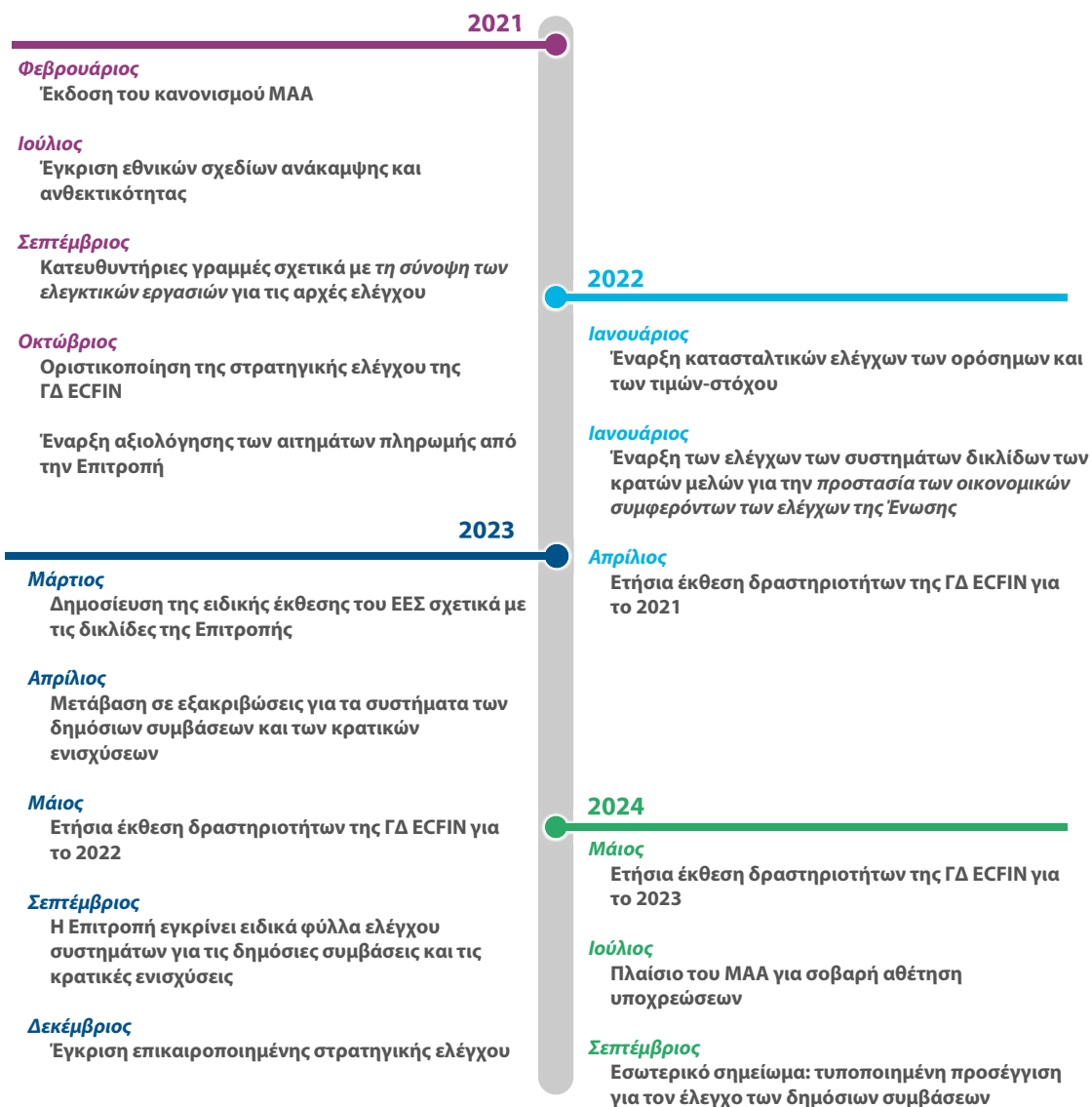
- 22** Η Επιτροπή φέρει την τελική ευθύνη για την εφαρμογή του ΜΑΑ, καθώς διαχειρίζεται άμεσα τον μηχανισμό. Ωστόσο, στον [κανονισμό ΜΑΑ](#) ορίζεται ότι τα κράτη μέλη, ως δικαιούχοι και δανειολήπτες κονδυλίων, πρέπει να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με το σχετικό ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Ο [κανονισμός](#) επιτρέπει στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τα οικεία εθνικά συστήματα. Ωστόσο, σύμφωνα με τη συμφωνία χρηματοδότησης, τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν διασφάλιση ότι τα συστήματά τους είναι αποτελεσματικά. Θα μπορούσε επομένως εύλογα να αναμένεται ότι η Επιτροπή θα παρείχε καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τον σχεδιασμό των συστημάτων δικλίδων, θα αξιολογούσε τα εφαρμοζόμενα συστήματα και θα έλεγχε σε συνεχή βάση τον τρόπο λειτουργίας των συστημάτων στην πράξη.
- 23** Σε προηγούμενη έκθεση¹, σχετικά με τον σχεδιασμό του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ, εντοπίσαμε ελλείψεις στη διασφάλιση σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ μέτρων με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο. Στα μέσα του 2023 η Επιτροπή άρχισε να ελέγχει τα συστήματα

¹ Ειδική έκθεση 07/23.

δικλίδων των κρατών μελών για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Εξετάσαμε τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή αποκόμιζε βεβαιότητα σχετικά με τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις από την αρχή της εφαρμογής του ΜΑΑ μέχρι τον Ιούνιο του 2024, όταν η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων (ΓΔ ECFIN) της Επιτροπής εξέδωσε την οικεία δήλωση διασφάλισης για τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2023 στο πλαίσιο του ΜΑΑ.

24 Στο **γράφημα 2** περιγράφεται η εξέλιξη του πλαισίου δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις από το 2021 έως τον Ιούνιο του 2024.

Γράφημα 2 | Χρονογραμμή: εξέλιξη του πλαισίου δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

Πηγή: ΕΕΣ.

Οι αρχικές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τα εθνικά σχέδια των κρατών μελών και η αξιολόγηση των σχεδίων αυτών δεν κάλυπταν επαρκώς τις δικλίδες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

- 25** Βάσει του [κανονισμού MAA](#), τα κράτη μέλη καθόρισαν τις δικές τους ρυθμίσεις δικλίδων και ελέγχου στα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ), τα οποία έπρεπε να πληρούν ένα κριτήριο αξιολόγησης σχετικά με την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση σοβαρών παρατυπιών και της διπλής χρηματοδότησης². Δεν υπήρχε κριτήριο αξιολόγησης στον [κανονισμό](#) που να καλύπτει τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, παρότι το άρθρο 22 του [κανονισμού MAA](#) ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και για να διασφαλίσουν ότι η χρήση των κεφαλαίων σε σχέση με μέτρα που υποστηρίζονται από τον μηχανισμό συνάδει με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.
- 26** Στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής του 2021 προς τα κράτη μέλη για την κατάρτιση των ΕΣΑΑ περιλαμβανόταν ενότητα σχετικά με τις ρυθμίσεις δικλίδων και ελέγχου³, στην οποία τα κράτη μέλη προτρήπονταν να περιγράψουν λεπτομερώς τη δομή και τη λειτουργία των ρυθμίσεων τους. Στις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές δεν παρέχονταν λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εφαρμόζονται οι δικλίδες και οι έλεγχοι για τη συμμόρφωση όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, προκειμένου να επιτυγχάνεται επαρκές επίπεδο διασφάλισης σε επίπεδο ΕΕ. Δεν προσδιορίζονταν η κάλυψη, η ποιότητα και το χρονοδιάγραμμα των εξακριβώσεων. Τα στοιχεία αυτά δεν προσδιορίζονταν ούτε στις επακόλουθες [κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα ΕΣΑΑ που εξέδωσε η Επιτροπή το 2023](#).
- 27** Κατά την έναρξη του MAA, η Επιτροπή αξιολόγησε όλα τα ΕΣΑΑ ως έχοντα επαρκείς ρυθμίσεις δικλίδων και ελέγχου. Εξετάσαμε πώς αξιολόγησε η Επιτροπή τις εν λόγω ρυθμίσεις στα πέντε κράτη μέλη του δείγματός μας (Κροατία, Τσεχία, Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία). Αυτό που επισημάναμε ήταν ότι η Επιτροπή δεν είχε αξιολογήσει τα συστήματα δικλίδων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλύπτουν τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις· κάτι τέτοιο δεν απαιτείται ειδικά από τον κανονισμό MAA.

² [Κανονισμός MAA](#), άρθρο 19 και παράρτημα V, κριτήριο αξιολόγησης 2.10.

³ [Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής](#), Guidance to member states, Recovery and resilience plans, SWD(2021) 12, σ. 47.

- 28** Το 2021 η Επιτροπή κατάρτισε εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές, συμπεριλαμβανομένου καταλόγου ελέγχου, ώστε όλα τα ΕΣΑΑ να αξιολογούνται με συνεκτικό τρόπο. Στον κατάλογο περιλαμβάνονταν ερώτηση σχετικά με το αν τα κράτη μέλη είχαν δηλώσει ότι εφάρμοζαν διαδικασίες που διασφάλιζαν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν αξιολόγησε τις εν λόγω διαδικασίες, διότι στις κατευθυντήριες γραμμές της αναφερόταν ότι μια τέτοια εξακρίβωση θα υπερέβαινε τις τυπικές απαιτήσεις του **κανονισμού**. Στη συμφωνία χρηματοδότησης προβλέπονται βασικές απαιτήσεις για τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών, σύμφωνα με τις οποίες τα κράτη μέλη όφειλαν να προσδιορίζουν τις αρμόδιες αρχές, ενώ δεν προβλέπονται προκαθορισμένες απαιτήσεις του συστήματος.
- 29** Τον Σεπτέμβριο του 2021 η Επιτροπή εξέδωσε χωριστές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη σύνοψη των ελέγχων που τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υποβάλλουν με κάθε αίτημα πληρωμής. Μεταξύ άλλων, διευκρίνιζε ότι οι αρχές ελέγχου πρέπει να διενεργούν στοχευμένους ελέγχους για να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Δεν παρείχε λεπτομερείς οδηγίες, υποδείγματα καταλόγου ελέγχου ή μεθοδολογίες για την απόκτηση διασφάλισης. Στις κατευθυντήριες γραμμές διατυπωνόταν η σύσταση προς τα κράτη μέλη να λαμβάνουν διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση που εντοπίζουν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικών δικλίδων ή σοβαρές παρατυπίες. Δεν προσδιορίζονταν τα κριτήρια ή το είδος των διορθωτικών μέτρων που πρέπει να λαμβάνονται για μεμονωμένες παραβάσεις των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις.
- 30** Εξετάσαμε τα πρακτικά των επίσημων διμερών συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών ελέγχου των κρατών μελών το 2021 και το 2022. Σε πολλές περιπτώσεις, η συζήτηση για το τι ανέμενε η Επιτροπή όσον αφορά τα συστήματα δικλίδων και ελέγχου των κρατών μελών για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις ήταν περιορισμένη ή και ανύπαρκτη. Όταν τα κράτη μέλη ζήτησαν πληροφορίες σχετικά με τις εργασίες που πρέπει να πραγματοποιούνται στους τομείς αυτούς, η Επιτροπή δεν έκανε κάτι ώστε να αναδείξει τη σημασία τους. Επισημάναμε ότι, από τα μέσα 2023 και έπειτα, η Επιτροπή έδωσε μεγαλύτερη βαρύτητα στη συμμόρφωση στους συγκεκριμένους τομείς.

Μέχρι τα μέσα 2023, οι ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής για τον ΜΑΑ δεν εστίαζαν στις δικλίδες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, με αντίκτυπο στο επίπεδο διασφάλισης

- 31** Η στρατηγική ελέγχου της ΓΔ ECFIN για το 2021 σχετικά με τον ΜΑΑ ορίζει ότι: Η συμμόρφωση με το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, η στρατηγική ελέγχου δεν θα καλύψει θέματα που σχετίζονται με τα ζητήματα αυτά. Η Επιτροπή εστίασε το πρόγραμμα ελεγκτικών εργασιών της στην απάτη, τη διαφθορά και τη σύγκρουση συμφερόντων, πράγμα που σημαίνει ότι, μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2023, οι έλεγχοι που διενεργούσε δεν κάλυπταν εξακριβώσεις που να στοχεύουν συγκεκριμένα τα συστήματα δικλίδων και ελέγχου των κρατών μελών σχετικά με τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις.
- 32** Ως αποτέλεσμα, οι έλεγχοι της ΓΔ ECFIN έως τα μέσα του 2023 δεν είχαν σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να δίνεται έμφαση σε ζητήματα συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, και δεν είχαν καταρτιστεί ειδικοί κατάλογοι ελέγχου για την εξέταση των συστημάτων των κρατών μελών.
- 33** Η προσέγγιση αυτή αποτυπώνεται επίσης στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ ECFIN για το 2021 που δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2022, στην οποία η δήλωση διασφάλισης του γενικού διευθυντή δεν κάλυπτε τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις⁴. Η δήλωση αφορούσε μόνο τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων και την εφαρμογή του άρθρου 22, παράγραφος 5, του [κανονισμού ΜΑΑ](#) (μείωση της στήριξης για σοβαρές αθετήσεις των υποχρεώσεων που ορίζονται σε συμφωνίες χρηματοδότησης ή δανειακές συμβάσεις). Η μόνη πληρωμή που πραγματοποιήθηκε το 2021 κάλυπτε ορόσημα σχετικά με μεταρρυθμίσεις οι οποίες δεν αφορούσαν εξακριβώσεις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις.
- 34** Πάντως, η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ ECFIN για το 2022, η οποία δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2023, περιλάμβανε δήλωση διασφάλισης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και τις δημόσιες συμβάσεις. Παρείχε διασφάλιση ότι τα κράτη μέλη ελέγχουν τακτικά ότι η χρηματοδότηση και τα μέτρα εφαρμογής του ΜΑΑ συμμορφώνονται με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες⁵. Στην [ετήσια έκθεσή μας για το 2022](#), σημειώσαμε ότι η δήλωση της Επιτροπής δεν καθιστά σαφές αν οι τακτικοί

⁴ Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων 2021 της ΓΔ ECFIN.

⁵ Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων 2022 της ΓΔ ECFIN.

έλεγχοι που διενεργούνται από τα κράτη μέλη παρέχουν εύλογη διασφάλιση ότι τα συστήματα δικλίδων τους εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις και τις δημόσιες συμβάσεις⁶.

35 Η ΓΔ ECFIN βασίστηκε σχεδόν εξ ολοκλήρου σε εναλλακτικές πηγές διασφάλισης: τις αρχές ελέγχου των κρατών μελών στο πλαίσιο του MAA και την Κοινή Διεύθυνση Ελέγχου της Επιτροπής για την πολιτική συνοχής (DAC), η οποία ελέγχει τα συστήματα των κρατών μελών στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ).

36 Κατά την άποψή μας, η διασφάλιση που παρασχέθηκε για το 2022 σχετικά με τις δικλίδες των κρατών μελών όσον αφορά τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις δεν ήταν επαρκής διότι:

- ο η DAC δεν ελέγχει τον MAA. Στις περιπτώσεις που οι ίδιες αρχές ελέγχου στα κράτη μέλη ήταν αρμόδιες τόσο για τον MAA όσο και για τα ΕΔΕΤ, η ΓΔ ECFIN αποκόμισε βεβαιότητα από τις εργασίες της DAC, οι οποίες είχαν οδηγήσει στη διατύπωση γνώμης είτε ανεπιφύλακτης είτε με επιφύλαξη και με περιορισμένο αντίκτυπο. Ενώ για τα συστήματα ελέγχου και δικλίδων των κρατών μελών για τα ΕΔΕΤ υπάρχουν εναρμονισμένες απαιτήσεις, δεν ισχύει το ίδιο σε ό,τι αφορά τον MAA. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν η αρμόδια για το MAA αρχή ελέγχου ενός κράτους μέλους είναι η ίδια με εκείνη για τα ΕΔΕΤ, πολλές πτυχές των ελεγκτικών εργασιών που πραγματοποιούνται για τον MAA συχνά διαφέρουν. Διαπιστώσαμε ότι αυτό ισχύει στα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε (Γαλλία, Ισπανία, Κροατία και Τσεχία) (βλέπε σημείο 51). Επιπλέον, για τους σκοπούς της ετήσιας έκθεσής μας, διαπιστώσαμε ότι οι εργασίες των αρχών ελέγχου που αφορούν τα ΕΔΕΤ δεν είναι απολύτως αξιόπιστες⁷.
- ο η ΓΔ ECFIN βασίστηκε απευθείας στις εργασίες των αρχών ελέγχου των κρατών μελών για τον MAA, χωρίς να διενεργήσει εξακριβώσεις στις μεθοδολογίες και στους καταλόγους ελέγχου τους·
- ο στις εργασίες που διεξήγαγε η ίδια η ΓΔ ECFIN έως τον Απρίλιο του 2023 δεν περιλαμβάνονταν ειδικές εξακριβώσεις.

37 Ο κανονισμός MAA επέτρεπε στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τον MAA χρησιμοποιώντας τα οικεία εθνικά συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης, χωρίς να προσδιορίζει περαιτέρω απαιτήσεις. Η Επιτροπή δεν παρείχε λεπτομερή καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τις εξακριβώσεις που έπρεπε να διενεργήσουν για τον έλεγχο της

⁶ Ετήσια έκθεση για το 2022, σημείο 11.58.

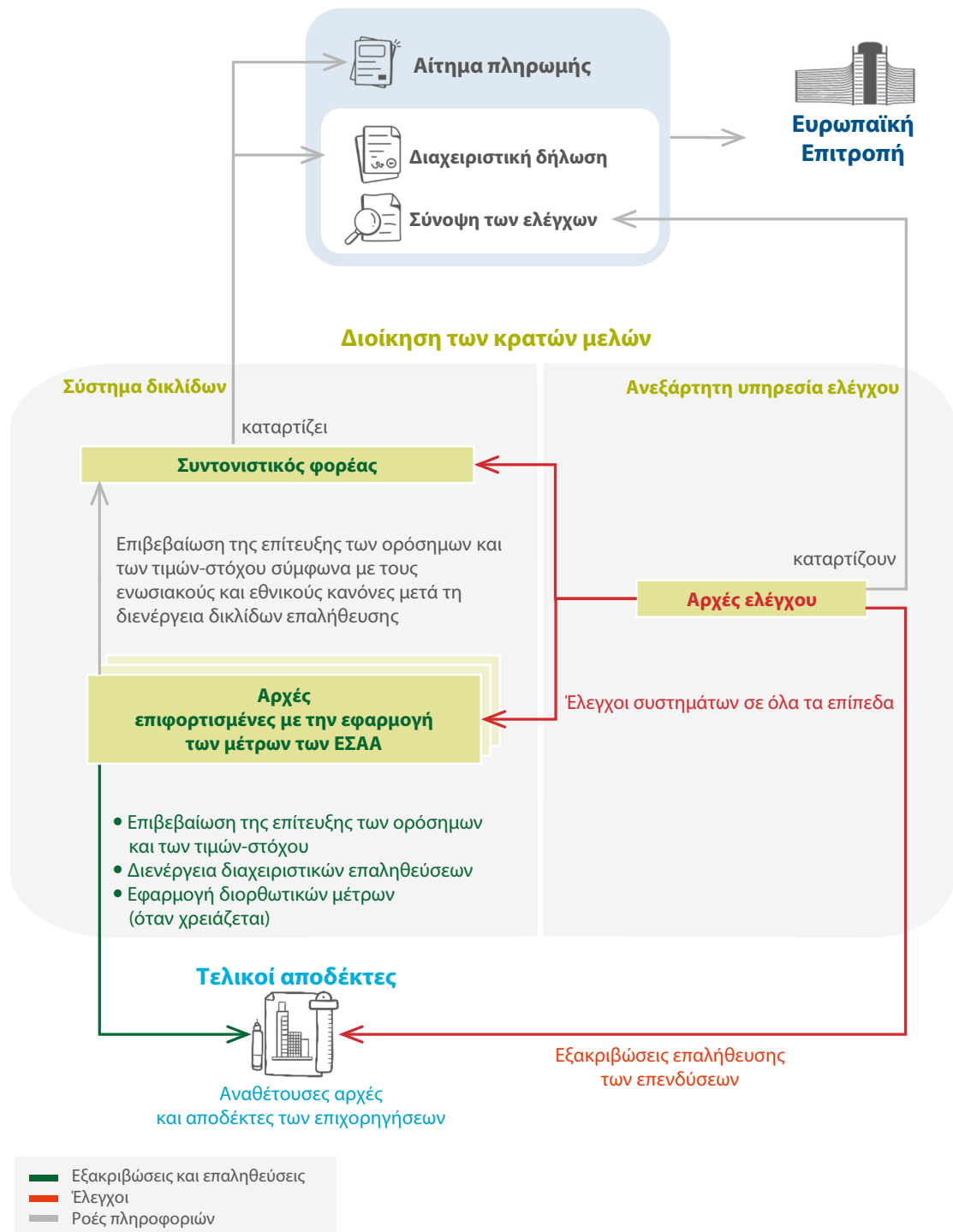
⁷ Ετήσια έκθεση για το 2023, σημείο 6.73.

συμμόρφωσης με τους κανόνες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, ενώ έως το 2023 δεν συμπεριλάμβανε επίσης λεπτομερείς εξακριβώσεις των πτυχών αυτών στους δικούς της ελέγχους. Στην πράξη, αυτό διαμόρφωσε, μέχρι τα μέσα του 2023, ένα περιβάλλον που δεν ευνοούσε τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν με συνέπεια συστήματα δικλίδων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, που θα εξασφάλιζαν επαρκές επίπεδο διασφάλισης σε ολόκληρη την ΕΕ.

Ορισμένα συστήματα των κρατών μελών παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες

38 Για να λάβουν κονδύλια του ΜΑΑ, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή αιτήματα πληρωμής τα οποία καλύπτουν ορόσημα και τιμές-στόχο που θεωρούν ότι έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά. Τα αιτήματα πληρωμής πρέπει να συνοδεύονται από υπογεγραμμένη διαχειριστική δήλωση και σύνοψη των σχετικών ελέγχων που διενεργήθηκαν από το κράτος μέλος. Η διαχειριστική δήλωση επιβεβαιώνει ότι τα εφαρμοζόμενα συστήματα δικλίδων παρέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ότι η διαχείριση των κονδυλίων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Στη σύνοψη των ελέγχων περιλαμβάνεται ανάλυση των αδυναμιών που εντόπισε η αρχή ελέγχου και των διορθωτικών μέτρων που έλαβε ή σχεδιάζει να λάβει το κράτος μέλος. Οι ρυθμίσεις ελέγχου και δικλίδων του ΜΑΑ στα κράτη μέλη συνοψίζονται στο [γράφημα 3](#).

Γράφημα 3 | Ρυθμίσεις ελέγχου και δικλίδων του ΜΑΑ στα κράτη μέλη

Πηγή: ΕΕΣ.

39 Εξετάσαμε αν ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των συστημάτων δικλίδων και ελέγχου του ΜΑΑ για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις σε δείγμα πέντε κρατών μελών (Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία και Τσεχία) αποτέλεσαν μια στέρεη βάση ώστε η Επιτροπή να αποκομίσει επαρκή βεβαιότητα για τα εν λόγω κράτη μέλη. Καλύψαμε τα αιτήματα πληρωμής που υποβλήθηκαν έως το τέλος Απριλίου του 2023 και τα υπουργεία που είναι αρμόδια για την εφαρμογή, καθώς και τις αρχές ελέγχου των κρατών μελών.

- 40** Τα κράτη μέλη του δείγματος ανέφεραν στα υποβληθέντα αιτήματα πληρωμής ότι είχαν επιτευχθεί όλα τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος (βλέπε [παράρτημα Ι](#)) και ότι τα οικεία συστήματα δικλίδων παρείχαν την απαραίτητη διασφάλιση ότι η διαχείριση των κονδυλίων είχε πραγματοποιηθεί σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες. Επιπρόσθετα, τα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν ότι οι παρατυπίες που είχαν προσδιοριστεί στις τελικές εκθέσεις ελέγχου ή δικλίδων σε σχέση με την υλοποίηση των ΕΣΑΑ τους είχαν διορθωθεί (ή επρόκειτο να διορθωθούν) δεόντως και ότι τα αντίστοιχα κονδύλια είχαν ανακτηθεί από τους τελικούς αποδέκτες, καθώς και ότι είχε δοθεί επαρκής συνέχεια στις περιπτώσεις που είχαν εντοπιστεί ελλείψεις στο σύστημα δικλίδων.
- 41** Δεδομένου ότι η σύνοψη των ελέγχων αποτελεί τη βάση της διασφάλισης που παρέχεται με τη διαχειριστική δήλωση, λάβαμε ως δεδομένο ότι οι αρχές ελέγχου των κρατών μελών είχαν επίσης ελέγξει ήδη τα στοιχεία των συστημάτων δικλίδων τους σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις και είχαν εξασφαλίσει ότι τυχόν ελλείψεις είχαν αντιμετωπιστεί κατά τον χρόνο των επιτόπιων εργασιών μας.

Τα συστήματα δικλίδων διέφεραν σημαντικά ως προς τον σχεδιασμό τους

- 42** Ο βαθμός διασφάλισης που παρέχουν οι εξακριβώσεις των αρχών των κρατών μελών εξαρτάται από τη φύση και την έκτασή τους. Όσο εκτενέστερες και λεπτομερέστερες οι εξακριβώσεις, τόσο υψηλότερο το επίπεδο διασφάλισης που παρέχουν.
- 43** Ο [κανονισμός ΜΑΑ](#) επιτρέπει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τον ΜΑΑ χρησιμοποιώντας τα εθνικά συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης, χωρίς να προσδιορίζει περαιτέρω απαιτήσεις. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αναπτυχθεί ένα πολύπλοκο πλαίσιο δικλίδων σε επίπεδο ΕΕ. Τα συστήματα δικλίδων και οι ρυθμίσεις ελέγχου για την εφαρμογή του ΜΑΑ στα κράτη μέλη του δείγματος είτε:
- ο βασίζονται εξ ολοκλήρου στα υφιστάμενα εθνικά όργανα δημοσιονομικού ελέγχου είτε
 - αντικατοπτρίζουν σε μεγάλο βαθμό τις θεσμικές ρυθμίσεις που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση άλλων κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως των κονδυλίων των ΕΔΕΤ, ή
 - βασίζονται σε φορείς υλοποίησης που αναλαμβάνουν την ευθύνη για τις δικλίδες, ενώ κάθε φορέας σχεδιάζει τις δικές του ρυθμίσεις δικλίδων για την εφαρμογή του ΜΑΑ. Οι φορείς αυτοί ενίοτε χρησιμοποιούν συστήματα των ΕΔΕΤ, άλλες φορές απλώς χρησιμοποιούν τις υπάρχουσες διαδικασίες στο πλαίσιο των εθνικών τους συστημάτων, ενώ άλλες επανασχεδιάζουν μια ειδική προσέγγιση για τον ΜΑΑ, στο πλαίσιο της οποίας αναπτύσσονται νέες λειτουργίες.

44 Πραγματοποιήσαμε επισκέψεις σε καθένα από τα πέντε κράτη μέλη προκειμένου να κατανοήσουμε τα οικεία συστήματα δικλίδων και ελέγχου. Στον [πίνακα 1](#) παρουσιάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος δικλίδων και ελέγχου του ΜΑΑ για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις σε καθένα από τα πέντε κράτη μέλη.

Πίνακας 1 | Κύρια χαρακτηριστικά των συστημάτων δικλίδων και ελέγχου του ΜΑΑ για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

Κράτος μέλος (φορείς υλοποίησης)	Κύρια χαρακτηριστικά	
	Σύστημα δικλίδων για τον ΜΑΑ	Αρχή ελέγχου του ΜΑΑ
Τσεχία 12 υπουργεία και ένας οργανισμός	Βασίζεται σε μεγάλη ποικιλία συστημάτων, τα οποία κυμαίνονται από τις υπάρχουσες δικλίδες που χρησιμοποιούνται για τον εθνικό προϋπολογισμό έως τις θεσμικές ρυθμίσεις που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση άλλων κονδυλίων της ΕΕ.	Η αρχή ελέγχου εδρεύει στο Υπουργείο Οικονομικών. Η υπηρεσία ελέγχου άλλων κονδυλίων της ΕΕ επίσης εδρεύει στο εν λόγω υπουργείο.
Ισπανία 12 υπουργεία, 17 περιφέρειες	Βασίζεται σε ήδη υπάρχουσες δικλίδες που χρησιμοποιούνται για τον εθνικό προϋπολογισμό. Οι κεντρικές εθνικές αρχές [εισαγγελία και Intervención General de la Administración del Estado (IGAE)] εποπτεύουν τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της κεντρικής διοίκησης. Στις περιφερειακές διοικήσεις, η εποπτεία ασκείται από τις οικείες αρχές.	Αρχή ελέγχου που εδρεύει κεντρικά εντός της IGAE, η οποία ελέγχει όλα τα κονδύλια της ΕΕ. Χρησιμοποιεί επίσης τις υπηρεσίες των περιφερειακών αρχών ελέγχου.
Γαλλία 8 υπουργεία	Βασίζεται στις υπάρχουσες δικλίδες που χρησιμοποιούνται για τον εθνικό προϋπολογισμό, ενώ τα υπουργεία είναι αρμόδια για τις οικείες δικλίδες στο πλαίσιο του ΜΑΑ.	Τμήμα ελέγχου που έχει συσταθεί στο πλαίσιο διυπουργικής επιτροπής συντονισμού των δικλίδων. Η επιτροπή ελέγχει όλα τα κονδύλια της ΕΕ. Όσον αφορά τον ΜΑΑ, βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου των αρμόδιων για τη διαχείριση υπουργείων.

Κράτος μέλος (φορείς υλοποίησης)	Κύρια χαρακτηριστικά	
	Σύστημα δικλίδων για τον ΜΑΑ	Αρχή ελέγχου του ΜΑΑ
Κροατία 20 υπουργεία	Αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό τις θεσμικές ρυθμίσεις που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση άλλων κονδυλίων της ΕΕ (ΕΔΕΤ).	Ειδική αρχή η οποία ελέγχει την πλειονότητα των υπόλοιπων κονδυλίων της ΕΕ.
Ιταλία 27 υπουργεία και άλλοι δημόσιοι φορείς	Βασίζεται σε μεγάλη ποικιλία συστημάτων, τα οποία κυμαίνονται από τις υπάρχουσες δικλίδες που χρησιμοποιούνται για τον εθνικό προϋπολογισμό έως τις ειδικές για τον ΜΑΑ δικλίδες που εφαρμόζονται από τα αρμόδια υπουργεία.	Η αρχή ελέγχου εδρεύει στο Υπουργείο Οικονομικών. Δεν είναι αρμόδια για τον έλεγχο άλλων κονδυλίων της ΕΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει περιγραφής που παρείχαν τα κράτη μέλη.

- 45** Οι ρυθμίσεις δικλίδων και ελέγχου που εφαρμόζονται στην Κροατία για τον ΜΑΑ αντικατοπτρίζουν εκείνες που χρησιμοποιούνται για άλλα κονδύλια της ΕΕ (π.χ. ΕΔΕΤ). Αυτό επιτυγχάνεται μέσω κοινών εθνικών κανόνων που απαιτούν λεπτομερή διαχειριστική επαλήθευση των δημόσιων συμβάσεων και των κρατικών ενισχύσεων. Η αρχή ελέγχου της Κροατίας είναι διακριτή από τα υπουργεία που εποπτεύουν την εφαρμογή του ΜΑΑ.
- 46** Στην Τσεχία, ενώ στο τελευταίο ΕΣΑΑ προσδιορίστηκαν 12 υπουργεία και ένας οργανισμός ως φορείς υλοποίησης, στην πράξη η εφαρμογή του ΜΑΑ κατανέμεται σε πολλές υπηρεσίες ακόμη και εντός των εν λόγω υπουργείων. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν οι ίδιες ελέγχους και δικλίδες για να αποκομίζουν βεβαιότητα σχετικά με τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, αλλά δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν συνεκτικές δικλίδες. Ως εκ τούτου, παρατηρήσαμε διαφορετικές προσεγγίσεις, καθώς ορισμένοι φορείς χρησιμοποιούν μεθόδους επαλήθευσης που δανείζονται από την επιμερισμένη διαχείριση, άλλοι χρησιμοποιούν προσεγγίσεις που επανασχεδιάστηκαν ειδικά για τον ΜΑΑ και ορισμένοι βασίζονται εξ ολοκλήρου στις εθνικές διαδικασίες του προϋπολογισμού.
- 47** Στη Γαλλία, οι αρχές του ΜΑΑ βασίζονται αποκλειστικά στα υπάρχοντα εθνικά συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης για τον έλεγχο των δημόσιων συμβάσεων και των κρατικών ενισχύσεων. Η αρχή ελέγχου για τον ΜΑΑ, η οποία είναι διακριτή από τα υπουργεία που είναι αρμόδια για την εφαρμογή του, βασίζεται στις εργασίες των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου των εν λόγω υπουργείων ή άλλων τοπικών υπηρεσιών ελέγχου.

- 48** Στην Ιταλία, τα υπουργεία είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή εξακριβώσεων και δικλίδων με σκοπό την αποκόμιση βεβαιότητας. Ο συντονιστικός φορέας θεσπίζει βασικές απαιτήσεις για την αναφορά στοιχείων και την εφαρμογή, ωστόσο υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις όσον αφορά τις δικλίδες, καθώς ορισμένα υπουργεία και δημόσιοι φορείς χρησιμοποιούν μεθόδους επαλήθευσης που δανείζονται από την επιμερισμένη διαχείριση και άλλα χρησιμοποιούν προσεγγίσεις που επανασχεδιάστηκαν ειδικά για τον ΜΑΑ.
- 49** Στην Ισπανία, τα συστήματα δικλίδων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις βασίζονται στα εθνικά συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης που χρησιμοποιούνται για την εποπτεία όλων των επαληθεύσεων των δημόσιων δαπανών. Η λειτουργία αυτή ασκείται από την [Intervención General de la Administración del Estado \(IGAE\)](#) από κοινού με την εισαγγελία. Η IGAE, η οποία είναι ανεξάρτητη από τα υπουργεία, είναι αρμόδια για τη δικλίδα πρώτου επιπέδου (ήτοι τη διασφάλιση της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών του ΜΑΑ σε πρώτο βαθμό), ενώ παράλληλα λειτουργεί ως αρχή ελέγχου για τον ΜΑΑ, γεγονός που θα μπορούσε να δημιουργήσει την εντύπωση έλλειψης διαχωρισμού των καθηκόντων. Ωστόσο, υφίσταται ως έναν βαθμό διαχωρισμός λειτουργιών μεταξύ των τμημάτων της IGAE, μια ρύθμιση που έχει τεθεί σε εφαρμογή για την εκτέλεση άλλων κονδυλίων της ΕΕ, όπως τα ΕΔΕΤ.
- 50** Ο αριθμός των υπουργείων και των φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του ΜΑΑ ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών του δείγματος, από οκτώ στη Γαλλία έως 27 στην Ιταλία. Παρατηρήσαμε ότι ορισμένοι φορείς υλοποίησης χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό την πείρα που έχουν αποκτήσει από την επιμερισμένη διαχείριση, ενώ άλλοι δεν διαθέτουν πείρα στην εφαρμογή δικλίδων για τα κονδύλια της ΕΕ.
- 51** Οι ορισθείσες αρχές ελέγχου για τον ΜΑΑ σε τέσσερα από τα πέντε κράτη μέλη (Γαλλία, Ισπανία, Κροατία και Τσεχία) συμμετείχαν στον έλεγχο διαφόρων κονδυλίων της ΕΕ. Σε τρεις από τις εν λόγω αρχές ελέγχου (Γαλλία, Κροατία και Τσεχία), οι μονάδες που ήταν αρμόδιες για τον έλεγχο του ΜΑΑ χρησιμοποιούσαν διαφορετικές διαδικασίες και μεθοδολογίες από εκείνες που εφαρμόζονταν για άλλα κονδύλια της ΕΕ, παρά το γεγονός ότι βρίσκονταν εντός της ίδιας αρχής ελέγχου ή είχαν την έδρα τους στο ίδιο υπουργείο με τις μονάδες που έλεγχαν τα άλλα κονδύλια.
- 52** Στις ετήσιες εκθέσεις μας, διαπιστώσαμε ότι στον τομέα της συνοχής δεν είναι όλα τα εθνικά ή περιφερειακά συστήματα δικλίδων και ελέγχου επαρκώς αποτελεσματικά όσον αφορά την πρόληψη ή τον εντοπισμό παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένης της μη

συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις⁸. Σε περισσότερο από το ήμισυ των φακέλων διασφάλισης που ελέγξαμε από το 2017 έως το 2022, εντοπίσαμε σφάλματα που είχαν παραμείνει ανεντόπιστα κατά τις εξακριβώσεις των αρχών ελέγχου.

53 Στον **κανονισμό MAA** δεν προβλέπονται ειδικές απαιτήσεις σχετικά με το χρονοδιάγραμμα των ελέγχων. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, οι αρχές ελέγχου των κρατών μελών έχουν τη δυνατότητα να εκτελούν τις εργασίες τους αφότου υποβληθούν τα αιτήματα πληρωμής, διότι οι έλεγχοι δεν απαιτείται να αφορούν ειδικά τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις στις οποίες βασίζεται το αντίστοιχο αίτημα πληρωμής. Οι αρμόδιες για τον MAA αρχές ελέγχου των κρατών μελών μπορεί να έχουν στη διάθεσή τους περιορισμένο χρόνο για την ολοκλήρωση των ελεγκτικών εργασιών πριν από την υποβολή του αιτήματος πληρωμής. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου είναι δυνατό να λάβει χώρα μέχρι την υποβολή του αιτήματος πληρωμής στην Επιτροπή.

Η διασφάλιση που παρείχαν οι δικλίδες και οι έλεγχοι των κρατών μελών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων υπονομεύθηκε εξαιτίας διάφορων ζητημάτων

Τα περισσότερα από τα κράτη μέλη του δείγματος παρουσίαζαν αδυναμίες στις δικλίδες με τις οποίες ελέγχεται η συμμόρφωση με τις δημόσιες συμβάσεις

54 Προκειμένου να αξιολογήσουμε τα συστήματα δικλίδων για τον MAA όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις στα πέντε κράτη μέλη του δείγματος, και βάσει επισκόπησης των εν λόγω συστημάτων και ανάλυσης των δικλίδων που εφαρμόστηκαν στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για 18 τιμές-στόχο (**παράρτημα II**), καθορίσαμε τέσσερα κριτήρια ελέγχου:

- ο την **κάλυψη**, ήτοι τον βαθμό στον οποίο οι φορείς που εφαρμόζουν μέτρα του MAA ελέγχουν τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων·
- ο την **ποιότητα**, ήτοι αν οι εξακριβώσεις καλύπτουν όλους τους κύριους τομείς κινδύνου που προσδιορίζονται στην **οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις**·

⁸ **Επισκόπηση 03/2024**, με τίτλο «Πλαίσιο διασφάλισης και βασικοί παράγοντες που συνέβαλαν στα σφάλματα στις δαπάνες της πολιτικής συνοχής της περιόδου 2014-2020», σημεία 56-64.

- ο το χρονοδιάγραμμα, ήτοι αν οι εξακριβώσεις διενεργούνται προτού ένα κράτος μέλος υποβάλει σχετικό αίτημα πληρωμής με διαχειριστική δήλωση στην Επιτροπή· και
- ο τη διαδρομή ελέγχου, ήτοι αν υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση των εξακριβώσεων.

55 Στον **πίνακα 2** παρουσιάζεται η ανάλυσή μας σχετικά με τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών του δείγματος όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

Πίνακας 2 | Αξιολόγηση των συστημάτων δικλίδων για τον ΜΑΑ όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις στα κράτη μέλη του δείγματος (με βάση το δείγμα μας με τις τιμές-στόχο)

Υπουργεία του κράτους μέλους (αριθμός ελεγχθεισών τιμών-στόχου ανά αρμόδιο υπουργείο)		Κάλυψη	Ποιότητα	Χρονοδιάγραμμα: πριν από το αίτημα πληρωμής και τη διαχειριστική δήλωση;	Διαδρομή ελέγχου των φορέων που είναι αρμόδιοι για τις δικλίδες του ΜΑΑ
Τσεχία	Γεωργίας (1)	☐ Καμία	☐ Καμία	☐ Όχι	☐ Όχι
	Παιδείας (1)	☐ Ανεπαρκής κάλυψη	☐ Ορισμένοι κίνδυνοι	☐ Όχι	☒ Ναι
	Μεταφορών (3)	☒ Δείγμα βάσει κινδύνου	☒ Όλοι οι βασικοί κίνδυνοι	☒ Ναι	☒ Ναι
Ισπανία	Γεωργίας (2)	☒ Πλήρης	☐ Δεν τεκμηριώνεται**	☒ Ναι	☐ Όχι
	Πολιτισμού (1)				
Γαλλία	Χωροταξίας (1)	☐ Καμία*	☐ Καμία*	☐ Κανένα*	☐ Καμία*
	Οικονομίας (1)				
	Οικολογίας (1)				
	Εσωτερικών (1)				
Κροατία	Οικονομίας (2)	☒ Πλήρης	☒ Όλοι οι βασικοί κίνδυνοι	☒ Ναι	☒ Ναι
	Εργασίας (1)		☐ ά/α		

Υπουργεία του κράτους μέλους (αριθμός ελεγχθεισών τιμών-στόχου ανά αρμόδιο υπουργείο)		Κάλυψη	Ποιότητα	Χρονοδιάγραμμα: πριν από το αίτημα πληρωμής και τη διαχειριστική δήλωση;	Διαδρομή ελέγχου των φορέων που είναι αρμόδιοι για τις δικλίδες του MAA
Ιταλία	Εργασίας (2) Περιβάλλοντος (1)	● Δείγμα βάσει κινδύνου	● Όλοι οι βασικοί κίνδυνοι	● Εν μέρει	● Ναι

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες για τη διασφάλιση όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις για τις τιμές-στόχο του MAA που έχουν επιλεγεί.

** Η νομοθεσία προσδιορίζει τους ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται, αλλά δεν είναι δυνατή η επανεξέταση της ποιότητας καθώς δεν χρησιμοποιούνται κατάλογοι ελέγχου.

56 Οι γαλλικές αρχές βασίζονται στα υπάρχοντα εθνικά συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης για τον έλεγχο των δημόσιων συμβάσεων, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του MAA. Ως εκ τούτου, τα υπουργεία δεν διενεργούν διαχειριστικές επαληθεύσεις για τον MAA. Οι αρχές σε τοπικό επίπεδο (παραδείγματος χάριν, περιφέρειες) έχουν την εξουσία να επιβεβαιώνουν τη νομιμότητα των δημόσιων δαπανών, μεταξύ άλλων για τις δημόσιες συμβάσεις, αλλά δεν υπάρχουν καθιερωμένες γραμμές αναφοράς προς τα υπουργεία. Ούτε ο συντονιστικός φορέας ούτε οι φορείς υλοποίησης γνώριζαν με ακρίβεια τον βαθμό στον οποίο οι περιφέρειες ελέγχουν στην πράξη τη συμμόρφωση των δαπανών του MAA με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς δεν ήταν δυνατός ο εντοπισμός μεμονωμένων δημόσιων συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τον MAA στα συστήματα πληροφοριών. Ως εκ τούτου, οι γαλλικές αρχές δεν ήταν σε θέση να παράσχουν τεκμήρια σχετικά με την κάλυψη, την ποιότητα ή το χρονοδιάγραμμα των εν λόγω εξακριβώσεων που αφορούσαν το δείγμα μας ([πλαίσιο 1](#)).

Πλαίσιο 1

Παράδειγμα έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τις εξακριβώσεις των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων για έργο του ΜΑΑ στη Γαλλία

Στο πρώτο αίτημα πληρωμής που υπέβαλε η Γαλλία στην Επιτροπή, οι γαλλικές αρχές ανέφεραν ότι είχε επιτευχθεί η τιμή-στόχος 1-8 (ενεργειακή ανακαίνιση των δημόσιων κτιρίων). Το αίτημα πληρωμής συνοδευόταν από διαχειριστική δήλωση στην οποία περιγραφόταν ότι τα εφαρμοζόμενα συστήματα δικλίδων παρέχουν την απαραίτητη διασφάλιση ότι η διαχείριση όλων των κονδυλίων ήταν σύμφωνη με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες. Η εν λόγω τιμή-στόχος περιλάμβανε πολυάριθμες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

Το Υπουργείο Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάκαμψης ήταν υπεύθυνο για την επίτευξη της τιμής-στόχου. Ανέφερε ότι εφαρμόζονταν τα συνήθη εθνικά συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης, αλλά δεν ήταν σε θέση να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία για τυχόν εξακριβώσεις που είχαν διενεργηθεί από τις περιφέρειες ή οποιονδήποτε άλλο φορέα. Το υπουργείο δεν είχε διενεργήσει εξακριβώσεις σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων πριν από την υποβολή του αιτήματος πληρωμής.

- 57** Στην Τσεχία, όπου οι δικλίδες στις δημόσιες συμβάσεις δεν ήταν τυποποιημένες, υπήρχαν αξιοσημείωτες διαφορές στις δικλίδες που εφαρμόζονταν στα τρία υπουργεία που εξετάστηκαν. Το πρώτο υπουργείο (Μεταφορών) είχε διενεργήσει λεπτομερείς εξακριβώσεις σε δείγμα βάσει κινδύνου πριν από την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής. Το δεύτερο υπουργείο (Γεωργίας) συγκέντρωνε μόνο τα απαραίτητα έγγραφα χωρίς να διενεργήσει εξακριβώσεις και το τρίτο υπουργείο (Παιδείας) δεν είχε διενεργήσει εξακριβώσεις πριν από την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής, αλλά προέβη σε ορισμένες εξακριβώσεις εκ των υστέρων. Σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, οι εξακριβώσεις μπορεί να διαφέρουν μεταξύ ορισμένων αρμόδιων υπουργείων. Στο [πλαίσιο 2](#) παρατίθεται παράδειγμα αυτών των αδυναμιών στις δικλίδες.

Πλαίσιο 2

Παράδειγμα αδυναμίας στις δικλίδες των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων στην Τσεχία

Στο πρώτο αίτημα πληρωμής που υπέβαλε η Τσεχία στην Επιτροπή, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι η τιμή-στόχος T-135 (ολοκλήρωση του 50 % των έργων μικρών υδατορευμάτων και ταμιευτήρων νερού) είχε εκπληρωθεί. Το αίτημα πληρωμής συνοδευόταν από διαχειριστική δήλωση στην οποία περιγραφόταν ότι τα εφαρμοζόμενα συστήματα δικλίδων παρέχουν την απαραίτητη διασφάλιση ότι η διαχείριση όλων των κονδυλίων ήταν σύμφωνη με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες.

Η εν λόγω τιμή-στόχος περιλάμβανε πολυάριθμες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Ωστόσο, πριν από την υποβολή του αιτήματος πληρωμής, το αρμόδιο υπουργείο είχε λάβει μόνο ορισμένα από τα έγγραφα των δημόσιων συμβάσεων από τους αναθέτοντες φορείς και δεν έλεγξε τη συμμόρφωση των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

- 58** Στην Ισπανία, προτού υποβληθούν τα αιτήματα πληρωμής στην Επιτροπή, οι δημόσιες συμβάσεις ελέγχονται από την IGAE και την εισαγγελία,. Η έγκρισή τους είναι απαραίτητη προκειμένου να προχωρήσει κάθε στάδιο της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Εφαρμόζεται απλουστευμένη διαδικασία για τον ΜΑΑ σε σύγκριση με άλλους τομείς του εθνικού προϋπολογισμού, τα αποτελέσματα της οποίας συνοψίζονται σε εκθέσεις που εκδίδονται από τους εν λόγω φορείς, όπως ορίζεται στην ισπανική νομοθεσία. Ωστόσο, οι λεπτομέρειες των εξακριβώσεων δεν καταγράφονται και, ως εκ τούτου, δεν μπορέσαμε να επαληθεύσουμε την ποιότητα των εξακριβώσεων που διενεργήθηκαν στο δείγμα που εξετάσαμε. Δεδομένου του απλουστευμένου χαρακτήρα της διαδικασίας, η τεκμηρίωση των διενεργούμενων εξακριβώσεων είναι σημαντική για τη διασφάλιση της ομοιογενούς επαλήθευσης των δημόσιων συμβάσεων.
- 59** Στην Κροατία, πριν από την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής διενεργούνται και τεκμηριώνονται λεπτομερείς εξακριβώσεις για όλες τις δημόσιες συμβάσεις. Ο συντονιστικός φορέας τηρεί βάση δεδομένων με όλες τις παρατυπίες που εντοπίζονται. Η συγκεκριμένη ορθή πρακτική παρουσιάζεται στο [πλαίσιο 3](#).

Πλαίσιο 3

Παράδειγμα ορθής πρακτικής όσον αφορά τον έλεγχο των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων στην Κροατία

Στο δεύτερο αίτημα πληρωμής που υπέβαλε η Κροατία στην Επιτροπή το 2022, οι εθνικές αρχές ανέφεραν ότι οι τιμές-στόχος αριθ. 63 (Δημόσιο αποχετευτικό δίκτυο που κατασκευάστηκε ή ανακατασκευάστηκε) και 68 (Δημόσιο δίκτυο υδροδότησης που κατασκευάστηκε ή ανακατασκευάστηκε) είχαν εκπληρωθεί. Οι στόχοι αυτοί αφορούσαν πολλές διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων υψηλής αξίας για την κατασκευή συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης. Το αίτημα πληρωμής συνοδευόταν από διαχειριστική δήλωση που παρείχε διασφάλιση ότι η διαχείριση όλων των κονδυλίων που χρησιμοποιήθηκαν για την επίτευξη των εν λόγω τιμών-στόχου πραγματοποιήθηκε κατ' εφαρμογή όλων των ισχυόντων κανόνων. Το Υπουργείο Οικονομίας ανέθεσε την αρμοδιότητα υλοποίησης στον κύριο φορέα για τις υποδομές ύδρευσης, την Croatian Waters, η οποία έπρεπε επίσης να ελέγχει όλες τις δημόσιες συμβάσεις. Σε δείγμα από αυτές, επιβεβαιώσαμε ότι είχαν διενεργηθεί τέτοιοι έλεγχοι.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις που η Croatian Waters εντόπιζε παραβάσεις στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, ανακτούσε τα παράτυπα ποσά και ανέφερε όλες τις παρατυπίες και τα διορθωτικά μέτρα στον συντονιστικό φορέα.

- 60** Στην Ιταλία, πριν από την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής, τα υπουργεία ελέγχουν την πληρότητα των φακέλων δημόσιων συμβάσεων. Επιπλέον, τα αρμόδια υπουργεία διενεργούν λεπτομερείς ελέγχους σε δείγμα διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων βάσει κινδύνου για τις οποίες οι τελικοί αποδέκτες έχουν ζητήσει επιστροφή από το υπουργείο. Κατά συνέπεια, οι έλεγχοι των δημόσιων συμβάσεων μπορούν να διενεργούνται είτε πριν από είτε μετά την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής στην Επιτροπή. Και για τις τρεις τιμές-στόχο του δείγματός μας, τα υπουργεία διενήργησαν τέτοιους ελέγχους μετά την υποβολή του αιτήματος πληρωμής στην Επιτροπή.
- 61** Το έργο των φορέων που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση εντός των κρατών μελών αποτελεί βασικό επίπεδο ελέγχου (δικλίδων) στο πλαίσιο του ΜΑΑ, καθώς συνιστά τη βάση για τις διαχειριστικές δηλώσεις των κρατών μελών. Ωστόσο, διαπιστώσαμε σοβαρή απουσία δικλίδων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων σε φορείς υλοποίησης από δύο κράτη μέλη (Γαλλία και Τσεχία). Σε άλλα δύο κράτη μέλη δε, επισημάναμε ζητήματα σχετικά με το χρονοδιάγραμμα (Ιταλία) και την τεκμηρίωση (Ισπανία) των δικλίδων.

Η διασφάλιση των αρχών ελέγχου του ΜΑΑ όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις επηρεάζεται από προβλήματα σχετικά με την κάλυψη και το χρονοδιάγραμμα

- 62** Εξετάσαμε τις εργασίες των αρχών ελέγχου του ΜΑΑ που είχαν να κάνουν με τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις στο δείγμα πληρωμών μας. Χρησιμοποιήσαμε τα ίδια κριτήρια όπως και για την αξιολόγηση των συστημάτων δικλίδων του ΜΑΑ (βλέπε σημείο 54), με τη διαφορά ότι, όσον αφορά την «κάλυψη», αναλύσαμε τον βαθμό στον οποίο οι φορείς ελέγχου του ΜΑΑ διεξήγαγαν εργασίες σχετικά με τα συστήματα δικλίδων (ελεγκτικές δοκιμασίες συστημάτων) και ελέγξαμε επιμέρους διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων (ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης).
- 63** Διαπιστώσαμε ότι οι εργασίες των αρχών ελέγχου διέφεραν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών του δείγματος. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησής μας παρουσιάζονται στον [πίνακα 3](#).

Πίνακας 3 | Αξιολόγηση των εργασιών των αρχών ελέγχου σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις στα κράτη μέλη του δείγματος (με βάση τις τιμές-στόχο του δείγματος)

Κράτος μέλος	Κάλυψη (ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης και συστημάτων)	Ποιότητα (ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης)	Χρονοδιάγραμμα: πριν από το αίτημα πληρωμής και τη διαχειριστική δήλωση;	Διαδρομή ελέγχου
Τσεχία	✓ Συστήματα	Ορισμένοι κίνδυνοι	✓	✓
	✓ Επαλήθευση		✓	
Ισπανία	✗ Συστήματα	Όλοι οι βασικοί κίνδυνοι	ά/α	✓
	✓ Επαλήθευση		✗	
Γαλλία	✗ Συστήματα	Καμία	ά/α	ά/α
	✗ Επαλήθευση		ά/α	
Κροατία	✓ Συστήματα	Όλοι οι βασικοί κίνδυνοι	✓	✓
	✓ Επαλήθευση		✓	
Ιταλία	✓ Συστήματα	Όλοι οι βασικοί κίνδυνοι	✓	✓
	✓ Επαλήθευση		✗	

- 64** Στην Ιταλία, την Κροατία και την Τσεχία, οι αρχές ελέγχου διενεργούσαν συνδυαστικά ελεγκτικές δοκιμασίες συστημάτων και επαλήθευσης για τις δημόσιες συμβάσεις. Ο φορέας ελέγχου της Ισπανίας είχε διενεργήσει μόνο ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης. Μολονότι ο φορέας ελέγχου της Γαλλίας επικεντρωνόταν σε σοβαρές παρατυπίες, δεν είχε διενεργήσει κανέναν έλεγχο συστημάτων ή ελεγκτική δοκιμασία επαλήθευσης σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις πριν από το πρώτο αίτημα πληρωμής (βλέπε σημείο 67).
- 65** Στην Ισπανία και την Κροατία, οι αρχές ελέγχου διενεργούσαν λεπτομερείς ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης με βάση τους καταλόγους ελέγχου των ΕΔΕΤ. Στην Ιταλία και την Τσεχία, οι αρχές ελέγχου κατάρτισαν νέο ειδικό για τον ΜΑΑ κατάλογο ελέγχου για τις ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης. Ωστόσο, στην Τσεχία, οι εξακριβώσεις δεν κάλυπταν όλους τους κινδύνους που αφορούν τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, όπως ο τεχνητός διαχωρισμός των συμβάσεων, οι τροποποιήσεις στοιχείων της σύμβασης ή η αθέμιτη σύμπραξη μεταξύ των προσφερόντων (γνωστή ως «νόθευση διαγωνισμών»).
- 66** Στην Κροατία και την Τσεχία, οι εργασίες των αρχών ελέγχου είχαν ολοκληρωθεί προτού συμπεριληφθούν οι σχετικές τιμές-στόχος σε αίτημα πληρωμής, και οι σχετικές λεπτομέρειες είχαν συμπεριληφθεί στις συνοδευτικές συνόψεις των ελέγχων. Αντιθέτως, στην Ισπανία και την Ιταλία, οι αρχές ελέγχου εξέτασαν επιμέρους διαδικασίες αφού είχαν συμπεριληφθεί οι σχετικές τιμές-στόχος σε αίτημα πληρωμής και οι λεπτομέρειες των εργασιών αυτών μπόρεσαν να συνοδεύσουν μεταγενέστερα αιτήματα πληρωμής. Η διενέργεια ελέγχων μετά την υποβολή του αιτήματος πληρωμής μειώνει τη χρησιμότητά τους όσον αφορά την υποστήριξη της διαχειριστικής δήλωσης.
- 67** Το 2021, προτού η Γαλλία υποβάλει το πρώτο αίτημα πληρωμής στην Επιτροπή, ο ελεγκτικός φορέας της χώρας διενήργησε γενικό έλεγχο του συστήματος δικλίδων του ΜΑΑ σε επίπεδο υπουργείων και του συντονιστικού φορέα. Στο πλαίσιο του γενικού ελέγχου δεν είχαν εντοπιστεί οι αδυναμίες στις δικλίδες για τις δημόσιες συμβάσεις που εμείς εντοπίσαμε (βλέπε σημείο 56). Αργότερα, το 2022, ο ελεγκτικός φορέας διενήργησε θεματικό έλεγχο (έλεγχο συστημάτων) σχετικά με τις δικλίδες των δημόσιων συμβάσεων, στο πλαίσιο του οποίου εξετάστηκαν μόνο 15 διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων στο πλαίσιο του ΜΑΑ σε δείγμα αναθετουσών αρχών. Δεν εντόπισε προβλήματα με αυτές. Ωστόσο, στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού δεν εξετάστηκαν δικλίδες στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων. Η έκθεση ελέγχου δεν ανέδειξε την αδυναμία των συστημάτων που εντοπίσαμε και περιγράψαμε ανωτέρω στο [πλαίσιο 1](#), δηλαδή ότι τα αρμόδια υπουργεία δεν είχαν διενεργήσει τις δικές τους εξακριβώσεις σχετικά με τις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων που είχαν αναλάβει οι αναθέτουσες αρχές ούτε είχαν λάβει γνώση τυχόν τέτοιων εξακριβώσεων ή δικλίδων από οποιονδήποτε άλλο δημόσιο φορέα.

68 Το έργο των αρχών ελέγχου είναι σημαντικό για την υποστήριξη των διαχειριστικών δηλώσεων και την παροχή ανεξάρτητης διασφάλισης στην Επιτροπή όσον αφορά τις εξακριβώσεις που διενεργούν οι αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή του ΜΑΑ. Τα ζητήματα που εντοπίσαμε όσον αφορά την κάλυψη, την ποιότητα και το χρονοδιάγραμμα των εξακριβώσεων των αρχών ελέγχου στα κράτη μέλη του δείγματός μας εγείρουν ανησυχίες σχετικά με το επίπεδο της παρεχόμενης διασφάλισης.

Εφαρμόζονται συστήματα δικλίδων για τις κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη, αλλά απουσιάζουν ορισμένες εξακριβώσεις των αρχών ελέγχου ή διενεργούνται μόνο μετά την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής

Οι δικλίδες των κρατών μελών κάλυπταν τους κύριους κινδύνους για τις κρατικές ενισχύσεις

69 Αξιολογήσαμε τα συστήματα δικλίδων για τον ΜΑΑ όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στα πέντε κράτη μέλη του δείγματος, εξετάζοντας 13 τιμές-στόχο ([παράρτημα III](#)) που ενδεχομένως αφορούσαν κρατικές ενισχύσεις. Στο πλαίσιο των εξακριβώσεών τους για τις κρατικές ενισχύσεις, τα κράτη μέλη αξιολόγησαν πέντε από αυτές τις τιμές-στόχο ως μη σχετιζόμενες με κρατικές ενισχύσεις. Από τις υπόλοιπες οκτώ, δύο αφορούσαν τον ΓΚΑΚ, το πλαίσιο ΕΑΚ αφορούσε τρεις, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας αφορούσαν δύο και η εναπομένουσα τιμή-στόχος αφορούσε κοινοποιηθείσα ενίσχυση. Κατά τον χρόνο του ελέγχου, ήταν μικρός ο αριθμός των αιτημάτων πληρωμής που είχαν υποβάλει τα κράτη μέλη στα οποία περιλαμβάνονταν τιμές-στόχος που ενδεχομένως να αφορούσαν κρατικές ενισχύσεις. Για τον λόγο αυτόν, δεν μπορέσαμε να αξιολογήσουμε τις δικλίδες για όλα τα είδη κρατικών ενισχύσεων σε όλα τα κράτη μέλη του δείγματος.

70 Εξετάσαμε τα εξής πέντε κριτήρια ελέγχου για να αξιολογήσουμε τις δικλίδες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις:

- την ύπαρξη (κρατικής ενίσχυσης), ήτοι αν οι αρμόδιοι φορείς είχαν αξιολογήσει κατά πόσον τα μέτρα αφορούσαν κρατικές ενισχύσεις και αν είχαν προβεί στη σχετική κοινοποίηση προς την Επιτροπή, κατά περίπτωση·
- τη συμμόρφωση όσον αφορά τη χορήγηση, ήτοι κατά πόσον οι αρμόδιοι φορείς ελέγχουν τη χορήγηση ενισχύσεων στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων (για παράδειγμα, ΓΚΑΚ)·
- την ποιότητα, ήτοι αν ελέγχονται όλες οι απαιτήσεις που αφορούν το είδος της κρατικής ενίσχυσης·

- ο το χρονοδιάγραμμα, ήτοι αν οι εξακριβώσεις διενεργήθηκαν πριν από την υποβολή από το κράτος μέλος του σχετικού αιτήματος πληρωμής μαζί με τη διαχειριστική δήλωση· και
- ο τη διαδρομή ελέγχου, ήτοι αν οι εξακριβώσεις τεκμηριώνονταν επαρκώς.

71 Στον **πίνακα 4** παρουσιάζεται η ανάλυσή μας σχετικά με τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών του δείγματος όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Πίνακας 4 | Αξιολόγηση των συστημάτων δικλίδων για τον ΜΑΑ όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη του δείγματος (με βάση τις τιμές-στόχο του δείγματος)

Υπουργεία των κρατών μελών (αριθμός τιμών-στόχου που ενδέχεται να αφορούν κρατικές ενισχύσεις)		Ύπαρξη	Συμμόρφωση όσον αφορά τη χορήγηση	Ποιότητα	Χρονοδιάγραμμα: Πριν από το αίτημα πληρωμής και τη διαχειριστική δήλωση;	Διαδρομή ελέγχου
Τσεχία	Παιδείας (1 καθεστώς ΕΑΚ)	✓	✓	Όλες οι απαιτήσεις	✓	✓
Ισπανία	Επιστημών (2 καθεστώτα ΕΑΚ)	✓	✓	Όλες οι απαιτήσεις	✓	✓
	Γεωργίας (1 ήσσονος σημασίας, 1 κοινοποιηθείσα)					
Γαλλία	Οικονομίας (1 καθεστώς ΓΚΑΚ)	✓	✓	Ορισμένες πτυχές**	✓	Εν μέρει**
	Εργασίας (3)		ά/α*	ά/α*		✓
Κροατία	Οικονομίας (α) (1 καθεστώς ΓΚΑΚ)	✓	✓	Όλες οι απαιτήσεις	✓	✓
	Οικονομίας (β) (1)		ά/α*	ά/α*		
Ιταλία	Εξωτερικών υποθέσεων (1 ήσσονος σημασίας)	✓	✓	Όλες οι απαιτήσεις	✓	✓

Υπουργεία των κρατών μελών (αριθμός τιμών-στόχου που ενδέχεται να αφορούν κρατικές ενισχύσεις)	Ύπαρξη	Συμμόρφωση όσον αφορά τη χορήγηση	Ποιότητα	Χρονοδιάγραμμα: Πριν από το αίτημα πληρωμής και τη διαχειριστική δήλωση;	Διαδρομή ελέγχου
Περιβάλλοντος (1)		ά/α*	ά/α*		

*Το κράτος μέλος εκτίμησε ότι δεν υπήρχε κρατική ενίσχυση και, ως εκ τούτου, δεν απαιτούνταν περαιτέρω έλεγχοι.

**Το κράτος μέλος υπέβαλε υπεύθυνες δηλώσεις από τους αποδέκτες, αλλά οι σχετικές εξακριβώσεις δεν καταγράφηκαν.

- 72** Στο δείγμα τιμών-στόχου που εξετάσαμε διαπιστώσαμε ότι εν γένει τα κράτη μέλη προέβαιναν σε ικανοποιητικές εξακριβώσεις όσον αφορά την ύπαρξη κρατικών ενισχύσεων. Στις περιπτώσεις που επιβεβαιωνόταν η ύπαρξη κρατικών ενισχύσεων, παρατηρήσαμε καλή συμμόρφωση όσον αφορά τη χορήγηση, όπως και ότι ελέγχονταν οι σημαντικότερες πτυχές των κρατικών ενισχύσεων. Όλες οι εξακριβώσεις είχαν διενεργηθεί πριν από την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής και στις περισσότερες περιπτώσεις τεκμηριώνονταν επαρκώς.
- 73** Στη Γαλλία, εξετάσαμε ένα καθεστώς ΓΚΑΚ στο πλαίσιο του οποίου παρασχέθηκαν επιχορηγήσεις σε ιδιωτικές εταιρείες για απανθρακοποίηση. Δεν υπήρχαν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις εξακριβώσεις που διενήργησε η χορηγούσα αρχή κατά τον χρόνο παροχής των επιμέρους επιχορηγήσεων. Οι εξακριβώσεις βασιζόνταν κυρίως στις υπεύθυνες δηλώσεις των αιτούντων, αλλά δεν τεκμηριώνονταν. Από τους φακέλους που παρασχέθηκαν, δεν ήταν σαφές με ποιον τρόπο αποκομίστηκε η βεβαιότητα ότι είχαν εφαρμοστεί οι ειδικές απαιτήσεις από τον κανονισμό ΓΚΑΚ, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος εσφαλμένης εφαρμογής. Έχουμε ήδη συστήσει στις αρχές των κρατών μελών να εφαρμόζουν κατάλληλες μεθόδους για την εξακρίβωση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των υπεύθυνων δηλώσεων⁹.
- 74** Τρεις τιμές-στόχος στη Γαλλία, μία στην Ιταλία και μία στην Κροατία, τις οποίες προσδιορίσαμε ως δυνητικά σχετικές με τις κρατικές ενισχύσεις, είχαν θεωρηθεί από τις εθνικές αρχές συμβατές με τους κανόνες. Ως εκ τούτου, δεν κοινοποίησαν τις εν λόγω περιπτώσεις στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (ΓΔ COMP) της Επιτροπής και δεν διενήργησαν περαιτέρω εξακριβώσεις. Ωστόσο, κρίναμε ότι, παρότι είχαν διενεργηθεί εξακριβώσεις για να διαπιστωθεί η ύπαρξη κρατικών ενισχύσεων, για τις τρεις τιμές-στόχο στη Γαλλία οι εθνικές αρχές θα έπρεπε να είχαν κοινοποιήσει τα καθεστώτα στη

⁹ Ετήσια έκθεση για το 2022, σύσταση 6.5.

ΓΔ COMP προκειμένου να αναλυθεί η συμβατότητά τους πριν από την εφαρμογή τους. Στο [πλαίσιο 4](#) παρουσιάσαμε ενδεικτική περίπτωση που εξετάσαμε.

Πλαίσιο 4

Παράδειγμα καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων στη Γαλλία που δεν κοινοποιήθηκε στη ΓΔ COMP προς ανάλυση

Μολονότι αναλύθηκε για την ύπαρξη κρατικών ενισχύσεων από το αρμόδιο γαλλικό υπουργείο, θεωρούμε ότι το καθεστώς ενισχύσεων στο πλαίσιο εκπλήρωσης της τιμής-στόχου 8-10 (επιδοτήσεις πρόσληψης που καταβάλλονται για συμβάσεις μαθητείας) πληροί όλα τα σωρευτικά κριτήρια για τις κρατικές ενισχύσεις που ορίζονται [στο άρθρο 107, παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ](#) ώστε να θεωρηθεί ασυμβίβαστο με την εσωτερική αγορά, μεταξύ άλλων επειδή ευνοεί επιχειρήσεις με λιγότερους από 250 εργαζομένους. Κατά την άποψή μας, το εν λόγω καθεστώς θα έπρεπε να είχε κοινοποιηθεί στη ΓΔ COMP για ανάλυση της συμβατότητας της κρατικής ενίσχυσης.

Οι αρμόδιες για τον ΜΑΑ αρχές ελέγχου των κρατών μελών δεν είχαν αποκομίσει καμία βεβαιότητα σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις πριν από την πραγματοποίηση των πληρωμών του ΜΑΑ

- 75** Αξιολογήσαμε τις εργασίες των αρχών ελέγχου για τον ΜΑΑ όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στα πέντε κράτη μέλη του δείγματος, με βάση τα ίδια κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για τα συστήματα δικλίδων (βλέπε σημείο [70](#)). Στον [πίνακα 5](#) συνοψίζεται η αξιολόγησή μας.

Πίνακας 5 | Αξιολόγηση των εργασιών των αρχών ελέγχου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη του δείγματος (με βάση τις τιμές-στόχο του δείγματος)

Κράτος μέλος	Ύπαρξη	Συμμόρφωση όσον αφορά τη χορήγηση	Ποιότητα	Χρονοδιάγραμμα: πριν από το αίτημα πληρωμής και τη διαχειριστική δήλωση;	Διαδρομή ελέγχου
Τσεχία	X	X	Καμία	ά/α	ά/α
Ισπανία	✓	✓	Όλες οι απαιτήσεις	X	✓
Γαλλία	X	X	Καμία	ά/α	ά/α
Κροατία	✓	X	Καμία	✓	✓
Ιταλία	✓	✓	Όλες οι απαιτήσεις	X	✓

76 Στον κανονισμό ΜΑΑ δεν προβλέπονται ειδικές απαιτήσεις σχετικά με το χρονοδιάγραμμα των ελέγχων. Κανένα από τα πέντε κράτη μέλη του δείγματος δεν είχε ελέγξει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε αποδέκτριες εταιρείες πριν από την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής που εξετάσαμε, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ανεξάρτητη διασφάλιση σχετικά με τα συστήματα δικλίδων που είχαν εφαρμοστεί. Αυτό συνέβη παρά το γεγονός ότι κάθε αίτημα περιλάμβανε τιμές-στόχο που διέπονταν από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς και ορισμένες τιμές-στόχο που ενδεχομένως αφορούσαν κρατικές ενισχύσεις. Στην Κροατία, είχαν διενεργηθεί εξακριβώσεις σχετικά με την ύπαρξη και τις λεπτομέρειες του καθεστώτος πριν από την υποβολή του αιτήματος πληρωμής στην Επιτροπή. Στη Γαλλία και την Τσεχία, δεν πραγματοποιήθηκαν ελεγκτικές εργασίες σχετικά με τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις ούτε πριν από ούτε μετά την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής που αφορούσαν τις τιμές-στόχο του δείγματος.

77 Στην Ισπανία και την Ιταλία, λεπτομερείς ελεγκτικές εργασίες σχετικά με τα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων πραγματοποιούνταν μόνο μετά την υποβολή των σχετικών αιτημάτων πληρωμής και την καταβολή των σχετικών ποσών. Στην Ισπανία, χρησιμοποιήθηκαν κατάλογοι ελέγχου που είχαν βασιστεί στους αντίστοιχους της ΓΔ COMP. Συνόψεις των εν λόγω ελεγκτικών εργασιών υποβλήθηκαν με μεταγενέστερα αιτήματα πληρωμής, πρακτική που επιτρέπεται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής. Οι ελεγκτικές εργασίες που διενεργούνται μετά την πραγματοποίηση των

πληρωμών μειώνουν τη διασφάλιση που παρέχεται για τις πληρωμές που συνδέονται με τιμές-στόχο σχετικές με κρατικές ενισχύσεις. Στην Ιταλία, μολονότι οι έλεγχοι σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στους αποδέκτες διενεργούνται μετά την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής, οι εξακριβώσεις των συστημάτων σχετικά με τις διαδικασίες πρωτοβάθμιων δικλίδων των υπουργείων που είναι αρμόδια για τη χορήγηση των ενισχύσεων διενεργούνται εν γένει πριν από την υποβολή τους.

- 78** Οι αρχές ελέγχου στην Κροατία και την Τσεχία μάς ενημέρωσαν ότι, για τα επόμενα αιτήματα πληρωμής, σχεδιάζουν να ελέγχουν λεπτομερώς τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, μεταξύ άλλων στο επίπεδο της χορήγησης, διενεργώντας εξακριβώσεις βάσει των καταλόγων ελέγχου της ΓΔ COMP. Μολονότι η αρχή ελέγχου της Γαλλίας δεν είχε πραγματοποιήσει καμία εργασία εστιασμένη στις κρατικές ενισχύσεις, σκόπευε να διενεργήσει στο μέλλον θεματικό έλεγχο σχετικά με τη συμμόρφωση των κρατικών ενισχύσεων. Η Ισπανία ανέφερε ότι ενδέχεται να αλλάξει την προσέγγισή της ώστε η διεξαγωγή ελεγκτικών εργασιών στο μέλλον να λαμβάνει χώρα πριν από την υποβολή αιτημάτων πληρωμής.

Η Επιτροπή βελτίωσε μεν τις ελεγκτικές εργασίες της σε ό,τι αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες και πάλι δεν επαρκούν για την παροχή διασφάλισης

- 79** Αξιολογήσαμε τη βάση για τη διασφάλιση της Επιτροπής για το 2023 σχετικά με τα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και κρατικές ενισχύσεις συστήματα των κρατών μελών, εξετάζοντας την κάλυψη, την ποιότητα και το χρονοδιάγραμμα των ελέγχων της, καθώς και την επίδραση των ευρημάτων στη διασφάλιση που παρέχει. Εξετάσαμε επίσης, τόσο σε επίπεδο Επιτροπής όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, τα διορθωτικά μέτρα που λαμβάνονταν σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις.

Αν και η Επιτροπή επικαιροποίησε τη στρατηγική ελέγχου της ώστε να καλύψει τα συστήματα των κρατών μελών που αφορούν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες

- 80** Τον Μάιο του 2023, το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την [απαλλαγή 2021](#) απηχούσε τα ευρήματα και τις συστάσεις της [ειδικής έκθεσής μας 07/2023](#), καλώντας την Επιτροπή να «*διασφαλίζει έναν εύλογο αριθμό δοκιμών μεμονωμένων φακέλων δημόσιων συμβάσεων ώστε να εγγυάται στην πράξη την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου [εσωτερικών δικλίδων]*».
- 81** Τον Σεπτέμβριο του 2023 η Επιτροπή κατάρτισε τυποποιημένους καταλόγους ελέγχου σχετικά με τα συστήματα των κρατών μελών για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Τον Δεκέμβριο του 2023 η ΓΔ ECFIN επικαιροποίησε τη στρατηγική ελέγχου της ώστε να ενσωματώνει τη χρήση των εν λόγω καταλόγων ελέγχου. Ο κατάλογος ελέγχου που χρησιμοποιούνταν για τον έλεγχο των δημόσιων συμβάσεων κάλυπτε όλους τους βασικούς κινδύνους. Ωστόσο, ο κατάλογος ελέγχου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις δεν κάλυπτε τις δικλίδες των κρατών μελών για επιχορηγήσεις προς επιχειρήσεις στο πλαίσιο των καθεστώτων [ΓΚΑΚ](#) ή [ΕΑΚ](#).
- 82** Έως τα τέλη Μαΐου του 2024 η Επιτροπή είχε δρομολογήσει ελέγχους σε 14 από τα 17 κράτη μέλη που έλαβαν πληρωμές το 2023 χρησιμοποιώντας τους εγκεκριμένους τυποποιημένους καταλόγους ελέγχου για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει να χρησιμοποιεί τους νέους καταλόγους ελέγχου στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών της με σκοπό να καλύψει όλα τα κράτη μέλη.
- 83** Όσον αφορά τους ελέγχους που είχαν δρομολογηθεί έως τα μέσα του 2024, δεν υπήρχαν σαφείς οδηγίες σχετικά με το επίπεδο των ελεγκτικών δοκιμασιών που έπρεπε να διενεργούνται, όπως ο αριθμός των φορέων υλοποίησης που έπρεπε να ελεγχθούν ή ο αριθμός των σχετικών με τις δημόσιες συμβάσεις δικλίδων που έπρεπε να επανεκτελεστούν προκειμένου να επιβεβαιωθεί η αποτελεσματικότητά τους. Το γεγονός αυτό ενέχει τον κίνδυνο ασυνεπούς κάλυψης των εξακριβώσεων στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργεί η Επιτροπή στα συστήματα των κρατών μελών. Μόλις τον Σεπτέμβριο του 2024 προβλέφθηκε στις εσωτερικές οδηγίες της ΓΔ ECFIN η απαίτηση κάθε έλεγχος συστημάτων να καλύπτει τουλάχιστον τρεις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων ανά φορέα υλοποίησης. Στις εν λόγω οδηγίες δεν αποσαφηνίζεται ο βαθμός κάλυψης που απαιτείται για τη διασφάλιση, ήτοι πόσοι φορείς υλοποίησης θα πρέπει να

ελέγχονται ανά σύστημα κράτους μέλους, καθώς ο αριθμός των φορέων αυτών μπορεί να ποικίλλει σημαντικά (βλέπε [πίνακα 1](#)).

Η δήλωση διασφάλισης της Επιτροπής για το 2023 στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων και των δημόσιων συμβάσεων παρουσιάζει περιορισμούς

84 Για την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2023, η ΓΔ ECFIN βασίστηκε στις δικές της ελεγκτικές εργασίες για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών που έλαβαν πληρωμές το 2023. Στον [πίνακα 6](#) παρουσιάζεται ανάλυση των διαφόρων ελέγχων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις που διενεργήθηκαν προς στήριξη της δήλωσης διασφάλισης του 2023 και η κατάσταση ολοκλήρωσής τους κατά την έκδοση της δήλωσης τον Μάιο του 2024.

Πίνακας 6 | Ελεγκτικές εργασίες της ΓΔ ECFIN σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις (ΔΣ) και τις κρατικές ενισχύσεις (ΚΕ) στις οποίες βασίζεται η δήλωση διασφάλισης του 2023

Κράτος μέλος	1ο τρίμηνο 2023	2ο τρίμηνο 2023	3ο τρίμηνο 2023	4ο τρίμηνο 2023	1ο τρίμηνο 2024
Τσεχία					 ΔΣ ΚΕ
Δανία					
Γερμανία					
Εσθονία					 ΔΣ ΚΕ
Ελλάδα					 ΔΣ ΚΕ
Ισπανία					
Γαλλία					 ΚΕ
Κροατία					 ΔΣ ΚΕ
Ιταλία					 ΔΣ ΚΕ
Λιθουανία					 ΔΣ ΚΕ
Λουξεμβούργο					

Κράτος μέλος	1ο τρίμηνο 2023	2ο τρίμηνο 2023	3ο τρίμηνο 2023	4ο τρίμηνο 2023	1ο τρίμηνο 2024
Μάλτα					 ΔΣ
Αυστρία	 	 			
Πορτογαλία					 ΔΣ
Ρουμανία		 ΔΣ ΚΕ		 ΚΕ	
Σλοβενία				 ΔΣ	
Σλοβακία		 		 ΔΣ ΚΕ	

Σημ.: Πραγματοποιήθηκε έλεγχος / διερευνητική αποστολή: ολοκληρώθηκε· δεν ολοκληρώθηκε.

Κατάλογοι ελέγχου που χρησιμοποιήθηκαν: δεν χρησιμοποιήθηκαν λεπτομερείς κατάλογοι ελέγχου·   εγκεκριμένοι λεπτομερείς κατάλογοι ελέγχου·   προσχέδια λεπτομερών καταλόγων ελέγχου.

Ελέγχθηκαν: δεν χρησιμοποιήθηκαν λεπτομερείς κατάλογοι ελέγχου σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις· ΔΣ χρησιμοποιήθηκε λεπτομερής κατάλογος ελέγχου για τις δημόσιες συμβάσεις· ΚΕ χρησιμοποιήθηκε λεπτομερής κατάλογος ελέγχου για τις κρατικές ενισχύσεις.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών προερχόμενων από την Επιτροπή.

85 Στο πλαίσιο της επισκόπησης των ελεγκτικών εργασιών της ΓΔ ECFIN που διενεργήσαμε, εντοπίσαμε διάφορα ζητήματα που υπονομεύουν τη διασφάλιση:

- Από τα 14 κράτη μέλη στα οποία η ΓΔ ECFIN χρησιμοποίησε τους νέους εγκεκριμένους καταλόγους ελέγχου (βλέπε σημείο 81), οι ελεγκτικές εργασίες είχαν ολοκληρωθεί μόνο σε δύο κράτη μέλη (Γερμανία και Σλοβακία) έως την ημερομηνία της δήλωσης διασφάλισης του 2023. Για τα υπόλοιπα κράτη μέλη, η Επιτροπή δεν είχε γνωστοποιήσει επισήμως τα ευρήματά της μέσω σχεδίου έκθεσης και, ως εκ τούτου, δεν είναι σαφές με ποιον τρόπο τα δυνητικά κρίσιμα ή σημαντικά ζητήματα που εντοπίστηκαν από τις προκαταρκτικές ελεγκτικές εργασίες επηρεάζουν την παρεχόμενη διασφάλιση.
- Οι κατάλογοι ελέγχου της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις δεν κάλυπταν τις δικλίδες που εφάρμοζαν τα κράτη μέλη προκειμένου να ελέγξουν τη χορήγηση ενισχύσεων στο πλαίσιο διαφόρων καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων (βλέπε σημείο 81).
- Για τρία κράτη μέλη (Αυστρία, Δανία και Ισπανία), η Επιτροπή βασίστηκε σε ελεγκτικές εργασίες που ολοκληρώθηκαν στις αρχές του 2023, στο πλαίσιο των οποίων δεν είχαν χρησιμοποιηθεί οι εγκεκριμένοι τυποποιημένοι κατάλογοι ελέγχου για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις.

- Η Επιτροπή δεν προσδιόρισε με σαφήνεια τη μεθοδολογία και το μέγεθος του δείγματος που χρησιμοποιήθηκε για την εκτέλεση των ελεγκτικών δοκιμασιών σε σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις συστήματα των κρατών μελών (βλέπε σημείο 83). Στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων δεν γνωστοποιούνταν το ποσοστό των φορέων υλοποίησης με επενδύσεις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις που είχαν υποβληθεί σε ελέγχους σε κάθε κράτος μέλος.
- Σχετικά με τη Γαλλία, η οποία λαμβάνει σημαντική χρηματοδότηση από τον ΜΑΑ, η Επιτροπή δεν έχει ακόμη ελέγξει το σύστημα δικλίδων και ελέγχου του ΜΑΑ για τις δημόσιες συμβάσεις. Από τις εργασίες μας στη συγκεκριμένη χώρα διαπιστώθηκαν σημαντικές ελλείψεις (βλέπε σημεία 56, 64 και 67).

86 Με βάση τα αποτελέσματα των ελεγκτικών εργασιών της, η ΓΔ ECFIN κατατάσσει τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών ως συστήματα χαμηλού, μεσαίου ή υψηλού κινδύνου, χρησιμοποιώντας τα κριτήρια που ορίζονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της (βλέπε [παράρτημα IV](#)). Εάν η Επιτροπή χαρακτηρίσει μια πληρωμή προς ένα κράτος μέλος ως υψηλού κινδύνου κατά το έτος αναφοράς, η ετήσια δήλωση διασφάλισής της θα πρέπει κατά κανόνα να περιλαμβάνει επιφύλαξη, εκτός αν εμπίπτει στον κανόνα των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας. Όσον αφορά τις πληρωμές του 2023, η Επιτροπή δεν αξιολόγησε κανένα από τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις ως υψηλού κινδύνου και, ως εκ τούτου, δεν διατύπωσε επιφυλάξεις. Αξιολόγησε τα συστήματα δικλίδων επτά κρατών μελών για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις ως μεσαίου κινδύνου και δέκα κρατών μελών ως χαμηλού κινδύνου.

87 Εξετάσαμε την κατηγοριοποίηση κινδύνου που εφάρμοσε η Επιτροπή και διαπιστώσαμε τα ακόλουθα ζητήματα, τα οποία επηρεάζουν τη βάση για τη διασφάλιση που παρέχει:

- Εάν στο πλαίσιο ελέγχων της ΓΔ ECFIN ή ελέγχων από άλλους φορείς, εντοπιστούν κρίσιμα ή πολύ σημαντικά ζητήματα, αλλά το κράτος μέλος έχει επιβεβαιώσει ότι θα εφαρμοστούν διορθωτικά μέτρα στο μέλλον, ο κίνδυνος θεωρείται χαμηλός. Εάν το κράτος μέλος δεν έχει ακόμη συμφωνήσει να εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα ή εάν το διορθωτικό μέτρο καθυστερήσει, ο κίνδυνος θεωρείται μεσαίος. Ο χαρακτηρισμός του κινδύνου ως χαμηλού ή μεσαίου βάσει μελλοντικής δέσμευσης του κράτους μέλους ή σε περιπτώσεις καθυστερημένων διορθωτικών μέτρων μπορεί να μην αντικατοπτρίζει ορθώς το πραγματικό επίπεδο κινδύνου κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης διασφάλισης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι για τη διόρθωση ανεπαρκών ή ανύπαρκτων εξακριβώσεων σχετικά με τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις συχνά χρειάζεται πολύς χρόνος.

- ο Η Επιτροπή κατατάσσει επίσης τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών στην κατηγορία χαμηλού κινδύνου στις περιπτώσεις που δεν έχουν ακόμη διενεργηθεί ελεγκτικές εργασίες. Ο χαρακτηρισμός ως χαμηλού κινδύνου περιπτώσεων στις οποίες δεν έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος μπορεί να μην αντικατοπτρίζει δεόντως την κατάσταση. Παραδείγματος χάριν, αυτό συμβαίνει στη Γαλλία, όπου η Επιτροπή κατέταξε το σύστημα δικλίδων στα συστήματα χαμηλού κινδύνου, καθώς δεν είχαν διενεργηθεί έλεγχοι που να καλύπτουν τις δημόσιες συμβάσεις. Ωστόσο, από τον έλεγχό μας διαπιστώθηκαν σοβαρές ελλείψεις (βλέπε σημεία [56](#), [64](#) και [67](#)). Επιπλέον, για 12 κράτη μέλη δεν είναι σαφές με ποιον τρόπο λαμβάνονται υπόψη στην εκτίμηση κινδύνου τα μη οριστικοποιημένα (χωρίς διαβίβαση σχετικού σχεδίου έκθεσης) ευρήματα του ελέγχου. Δεδομένου ότι οι εν λόγω έλεγχοι βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη στις 31 Μαΐου 2024, τυχόν κρίσιμα ή σημαντικά ευρήματα δεν είχαν ακόμη κοινοποιηθεί και διορθωθεί.

Η Επιτροπή δεν έχει επιβάλει μειώσεις για αδυναμίες συστημάτων και τα κράτη μέλη δεν προβαίνουν πάντα σε ανακτήσεις από τους τελικούς αποδέκτες

- 88** Εάν η Επιτροπή εντοπίσει σοβαρές ελλείψεις στα συστήματα δικλίδων ή ελέγχων κράτους μέλους σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, το εν λόγω κράτος μέλος έχει αθετήσει σοβαρά τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τις συμφωνίες χρηματοδότησης και τις δανειακές συμβάσεις. Εάν το κράτος μέλος δεν αντιμετωπίσει τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν ή οποιαδήποτε από τις παρελθούσες επιπτώσεις τους, η Επιτροπή μπορεί να εφαρμόσει κατ' αποκοπή μείωση στο σύνολο των κονδυλίων που λαμβάνει το κράτος μέλος από τον ΜΑΑ¹⁰. Το μέγεθος της μείωσης εξαρτάται από τη σοβαρότητα της αδυναμίας. Έως τα τέλη Μαΐου του 2024 η Επιτροπή δεν είχε εφαρμόσει κατ' αποκοπή διορθώσεις για αδυναμίες των συστημάτων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς θεώρησε ότι όλες οι ελλείψεις που είχαν εντοπιστεί είτε είχαν διορθωθεί καταλλήλως είτε βρίσκονταν υπό διευθέτηση από το οικείο κράτος μέλος.
- 89** Σε μεμονωμένες περιπτώσεις σοβαρών παρατυπιών (απάτη, διαφθορά και σύγκρουση συμφερόντων), ο [κανονισμός ΜΑΑ](#) και οι συμφωνίες χρηματοδότησης ορίζουν σαφώς ότι η Επιτροπή υποχρεούται να ανακτήσει τα σχετικά ποσά εάν το κράτος μέλος δεν προβεί σε επαρκείς διορθώσεις. Δεν καθορίζει τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν από την Επιτροπή ή το κράτος μέλος για μεμονωμένες παραβάσεις των κανόνων για τις

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής, Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, παράρτημα IV (C/2024/4618).

δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις οι οποίες δεν θεωρούνται απάτη, διαφθορά ή σύγκρουση συμφερόντων.

- 90** Στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής του 2021 για τα ΕΣΑΑ διευκρινίζεται ότι, εάν ένα κράτος μέλος διαπιστώσει παρατυπίες στις δαπάνες του ΜΑΑ, αποτελεί υποχρέωση του ίδιου του κράτους μέλους να ανακτήσει τα σχετικά ποσά από τον αποδέκτη¹¹. Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, η νομοθεσία της ΕΕ θεσπίζει τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται όταν οι κρατικές ενισχύσεις είναι παράνομες και ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά της ΕΕ: πρέπει να ανακτάται από τον αποδέκτη το 100 % της χορηγηθείσας ενίσχυσης, συν τους εφαρμοστέους τόκους¹². Στις οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις δεν προβλέπονται διορθωτικά μέτρα.
- 91** Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα εθνικά τους συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης, η Επιτροπή δεν εξέδωσε περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με το είδος των διορθωτικών μέτρων που πρέπει να λαμβάνουν τα κράτη μέλη για παρατυπίες στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων. Στον **πίνακα 7** παρουσιάζονται οι προσεγγίσεις των πέντε κρατών μελών του δείγματος όσον αφορά τις ανακτήσεις σε περιπτώσεις παράβασης των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις. Από τον πίνακα προκύπτει ότι οι διορθωτικοί μηχανισμοί που χρησιμοποιούνται διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό.

¹¹ SWD(2021) 12.

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ανάκτηση παράνομων και ασυμβίβαστων κρατικών ενισχύσεων, 2019/C 247/01.

Πίνακας 7 | Ανακτήσεις σε περιπτώσεις παραβίασης των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις

Κράτος μέλος	Ανακτήσεις λόγω παραβάσεων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις (που δεν σχετίζονται με απάτη, διαφθορά ή σύγκρουση συμφερόντων)
Τσεχία	Η εθνική αρχή ανταγωνισμού μπορεί να ανακτήσει έως και το 10 % της αξίας της σύμβασης για ορισμένες παραβάσεις. Αυτό συνάδει με τους κανόνες δημοσιονομικής διαχείρισης που ισχύουν για όλους τους εθνικούς φορείς. Ένα από τα τρία υπουργεία στα οποία πραγματοποιήσαμε επίσκεψη είχε επίσης εγκρίνει τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που εξέδωσε η Επιτροπή για τα ΕΔΕΤ.
Ισπανία	Οι αρχές που είναι αρμόδιες για τις δικλίδες όσον αφορά τον ΜΑΑ δεν διαθέτουν νομική βάση για την ανάκτηση κονδυλίων από τους αποδέκτες, εκτός από περιπτώσεις σοβαρών παρατυπιών. Αυτό συνάδει με τους εθνικούς κανόνες δημοσιονομικής διαχείρισης.
Γαλλία	Οι αρχές που είναι αρμόδιες για τις δικλίδες όσον αφορά τον ΜΑΑ δεν επιδιώκουν την ανάκτηση κονδυλίων από αποδέκτες / αναθέτουσες αρχές, εκτός από περιπτώσεις σοβαρών παρατυπιών. Αυτό συνάδει με τους εθνικούς κανόνες δημοσιονομικής διαχείρισης.
Κροατία	Τα προς ανάκτηση ποσά από αποδέκτες του ΜΑΑ συνάδουν με τα ποσά που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τις ίδιες παραβάσεις στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ.
Ιταλία	Τα προς ανάκτηση ποσά από αποδέκτες του ΜΑΑ συνάδουν με τα ποσά που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τις ίδιες παραβάσεις κατά την εκτέλεση των ΕΔΕΤ.

92 Τυχόν κονδύλια που ανακτώνται από τα κράτη μέλη λόγω μεμονωμένων παρατυπιών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων (εκτός από απάτη, διαφθορά ή σύγκρουση συμφερόντων) παρακρατούνται στους εθνικούς προϋπολογισμούς και δεν επιστρέφονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ ούτε αφαιρούνται από μεταγενέστερες πληρωμές στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Αυτό συνάδει με τον σχεδιασμό του ΜΑΑ, βάσει του οποίου κύρια προϋπόθεση για την πληρωμή από τον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι η ικανοποιητική εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Ωστόσο, αυτό σημαίνει ότι οι πληρωμές του ΜΑΑ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ μπορούν να πραγματοποιούνται στο ακέραιο, ακόμη και σε περιπτώσεις παρατυπιών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων ή των κρατικών ενισχύσεων. Η ανάκτηση παράτυπων ποσών αποτελεί βασικό εργαλείο για την αποτροπή των δικαιούχων από τη διάπραξη περαιτέρω παρατυπιών. Η μη ανάκτηση από τα κράτη μέλη κονδυλίων για μεμονωμένες παραβάσεις των κανόνων μπορεί να μειώσει το εν δυνάμει αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 27ης Φεβρουαρίου 2025.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Σχετικά με τον έλεγχο

Εισαγωγή

Ο ΜΑΑ εν συντομία

- 1) Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) θεσπίστηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/241](#) («ο κανονισμός»), που άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Πρόκειται για το μεγαλύτερο χρηματοδοτικό στοιχείο του σχεδίου ανάκαμψης της ΕΕ, του NextGenerationEU. Με την τροποποίησή του τον Φεβρουάριο του 2023 με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2023/435](#), δόθηκε στα κράτη μέλη η δυνατότητα να προσθέσουν ένα «[κεφάλαιο για το REPowerEU](#)» στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ). Ο ΜΑΑ έχει στηρίξει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στα κράτη μέλη από την έναρξη της πανδημίας COVID-19 τον Φεβρουάριο του 2020 και θα εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026.
- 2) Ο ΜΑΑ χρηματοδοτήθηκε με μέγιστο ποσό 723 δισεκατομμυρίων ευρώ υπό μορφή επιχορηγήσεων (338 δισεκατομμύρια ευρώ) και δανείων (385 δισεκατομμύρια ευρώ). Στο τέλος του 2024 είχαν αναληφθεί δεσμεύσεις ύψους 650 δισεκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων 359 δισεκατομμύρια ευρώ για επιχορηγήσεις και 291 δισεκατομμύρια ευρώ για δάνεια. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει την τροποποίηση σε σχέση με το REPowerEU.
- 3) Ο ΜΑΑ βασίζεται στο μοντέλο «χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες»¹. Οι πληρωμές στο πλαίσιο του ΜΑΑ εξαρτώνται από την ικανοποιητική εκπλήρωση από τα κράτη μέλη των ορόσημων και των τιμών-στόχου που καθορίζονται στα παραρτήματα των εκτελεστικών αποφάσεων του Συμβουλίου για την έγκριση των οικείων ΕΣΑΑ. Ένα περαιτέρω στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι ότι οι τιμές-στόχος ή τα ορόσημα που είχαν προηγουμένως εκπληρωθεί ικανοποιητικά από ένα κράτος μέλος δεν πρέπει να έχουν αναιρεθεί. Στις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που προβλέπονται στον [κανονισμό ΜΑΑ](#) περιλαμβάνονται επίσης η

¹ Δημοσιονομικός κανονισμός, άρθρο 125, παράγραφος 1, στοιχείο α), σημείο ii).

τήρηση της περιόδου επιλεξιμότητας και της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», καθώς και η μη υποκατάσταση τακτικών δαπανών των εθνικών προϋπολογισμών². Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διαθέτουν αποτελεσματικά και αποδοτικά συστήματα εσωτερικών δικλίδων³.

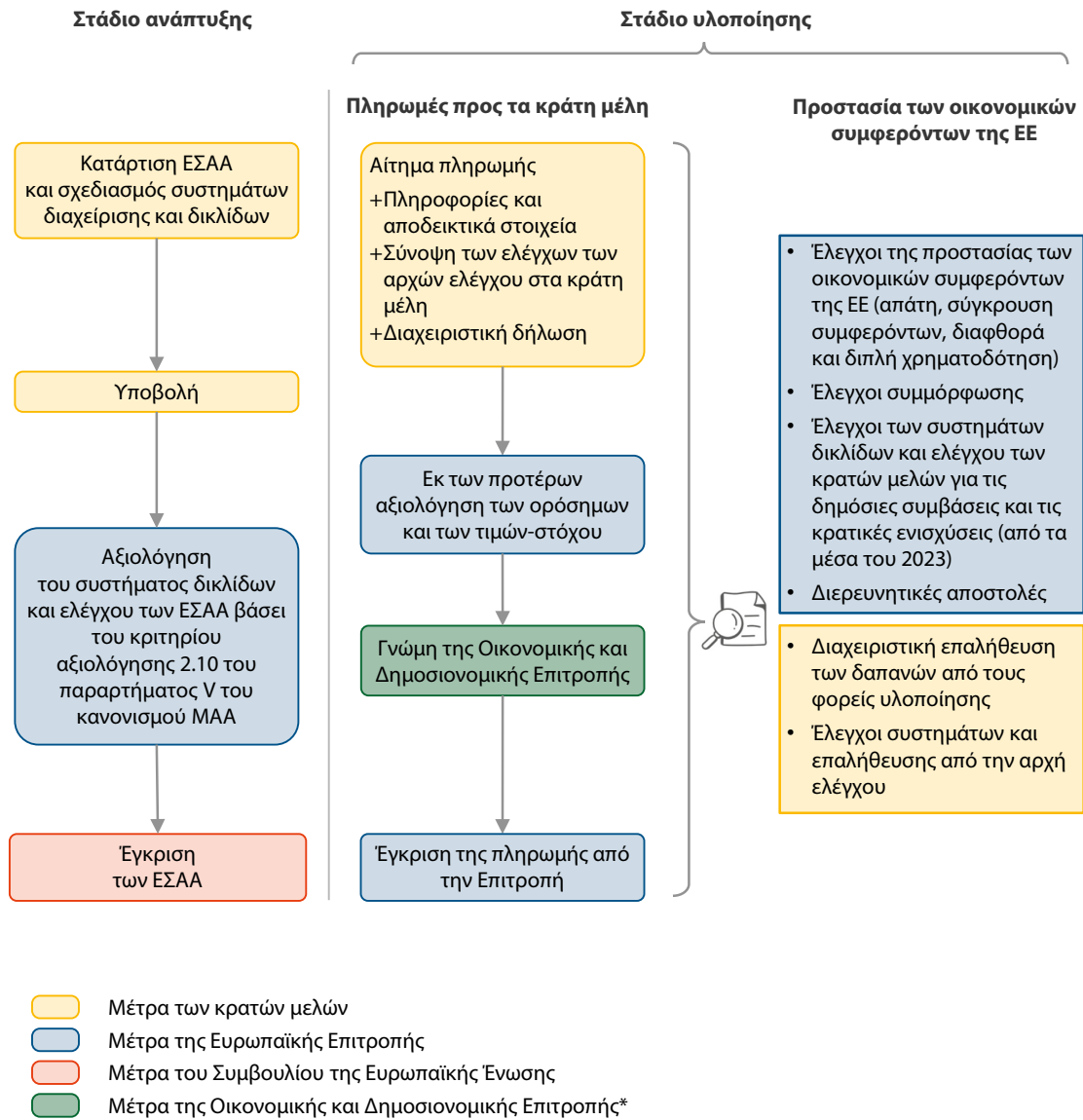
Πλαίσιο διαχείρισης και δικλίδων του ΜΑΑ για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ

- 4) Το μοντέλο υλοποίησης του ΜΑΑ απαιτεί ειδικό πλαίσιο δικλίδων σε επίπεδο Επιτροπής και κρατών μελών το οποίο να διασφαλίζει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Στο [γράφημα 1](#) παρουσιάζονται οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής και των κρατών μελών όσον αφορά τη διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των πληρωμών και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241, άρθρα 5, 9, 17, παράγραφος 2, και 24, παράγραφος 3.

³ Αυτόθι, άρθρο 22.

Γράφημα 1 | Αρμοδιότητες της Επιτροπής και των κρατών μελών για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ

- Μέτρα των κρατών μελών
- Μέτρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Μέτρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Μέτρα της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής*

*Πρωτεύει τον συντονισμό των πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών και απαρτίζεται από ανώτερους υπαλλήλους των εθνικών διοικήσεων και των κεντρικών τραπεζών

Πηγή: ΕΕΣ.

Πλαίσιο δικλίδων της Επιτροπής

- 5) Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πρέπει να αποκομίζει επαρκή βεβαιότητα από τα κράτη μέλη ότι τα συστήματά τους διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με όλους τους εφαρμοστέους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες και ότι η απάτη, η διαφθορά, η σύγκρουση συμφερόντων (ήτοι οι σοβαρές παρατυπίες) και η διπλή χρηματοδότηση προλαμβάνονται, εντοπίζονται και διορθώνονται⁴.
- 6) Στο πλαίσιο δικλίδων της Επιτροπής για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ περιλαμβάνονται:
- αξιολόγηση των ΕΣΑΑ των κρατών μελών, στην οποία περιλαμβάνεται επίσης ο έλεγχος της καταλληλότητας των συστημάτων δικλίδων που περιγράφονται στα σχέδιά τους·
 - έλεγχοι συστήματος στα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση σοβαρών παρατυπιών και τη συμμόρφωση με τους όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες χρηματοδότησης και τις δανειακές συμβάσεις (έλεγχοι σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ). Στην αρχική στρατηγική ελέγχου της Επιτροπής αναφέρεται ότι η Επιτροπή θα διενεργεί τουλάχιστον έναν χωριστό έλεγχο συστημάτων ανά κράτος μέλος κατά τη διάρκεια εφαρμογής του ΜΑΑ.
- 7) Η Επιτροπή μπορεί να μειώσει το ποσό στήριξης που λαμβάνει ένα κράτος μέλος από τον ΜΑΑ (με μείωση της κατανομής ή με ανάκτηση κεφαλαίων που έχουν ήδη εκταμειωθεί), εάν διαπιστώσει:
- σοβαρές παρατυπίες που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ και δεν έχουν διορθωθεί από το κράτος μέλος, ή
 - σοβαρές αθετήσεις των υποχρεώσεων που καθορίζονται σε συμφωνίες χρηματοδότησης ή δανειακές συμβάσεις⁵, όπως η υποχρέωση τακτικού ελέγχου της συμμόρφωσης των μέτρων του ΜΑΑ με όλους τους εφαρμοστέους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις.

⁴ Κανονισμός ΜΑΑ, αιτιολογική σκέψη 54, και άρθρο 22, παράγραφος 1.

⁵ Αυτόθι, άρθρο 22, παράγραφος 5.

- 8) Οι ΓΔ της Επιτροπής υποβάλλουν δήλωση διασφάλισης με την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων τους, η οποία αποτελεί το κύριο εργαλείο για την αναφορά στοιχείων σχετικά με το αν έχουν αποκομίσει εύλογη βεβαιότητα ότι οι διαδικασίες δικλίδων διασφαλίζουν την κανονικότητα των δαπανών.

Πλαίσιο δικλίδων των κρατών μελών

- 9) Τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν αποτελεσματικό και αποδοτικό σύστημα εσωτερικών δικλίδων, να ελέγχουν τακτικά ότι τα μέτρα του ΜΑΑ έχουν εφαρμοστεί ορθά σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες και να ανακτούν τα αδικαιολογήτως καταβληθέντα ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντα ποσά⁶. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα εθνικά συστήματα διαχείρισης και δικλίδων και τους σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που χρησιμοποιούνται για άλλα κονδύλια της ΕΕ, όπως τα κονδύλια των ΕΔΕΤ, ή όσων συμμετέχουν στη διαχείριση του εθνικού προϋπολογισμού τους. Μολονότι δεν αναφέρεται στον [κανονισμό ΜΑΑ](#), το ίδιο ισχύει και για την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων.
- 10) Κατά την υποβολή των αρχικών ή αναθεωρημένων ΕΣΑΑ στην Επιτροπή, τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις ρυθμίσεις των συστημάτων τους για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση σοβαρών παρατυπιών, καθώς και τις ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης⁷. Αναλυτικότερες βασικές απαιτήσεις (έξι συνολικά) περιγράφονται στις συμφωνίες χρηματοδότησης / δανειακές συμβάσεις. Αυτές οι βασικές απαιτήσεις δεν περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις για τα συστήματα ελέγχου και δικλίδων των κρατών μελών που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες.
- 11) Οι κύριοι φορείς στο πλαίσιο των συστημάτων δικλίδων και ελέγχου των κρατών μελών είναι οι εξής:
- α) ο **συντονιστικός φορέας** είναι μια αρχή που ορίζεται από το κράτος μέλος ως «συντονιστής» για την εφαρμογή του ΜΑΑ. Φέρει τη συνολική ευθύνη για την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΕΣΑΑ της χώρας εξ ονόματος του κράτους μέλους και αποτελεί το ενιαίο σημείο επαφής για την Επιτροπή.

⁶ Αυτόθι, άρθρο 22, παράγραφοι 1 και 2.

⁷ [Κανονισμός ΜΑΑ](#), κριτήριο αξιολόγησης 2.10, άρθρο 18, παράγραφος 4, στοιχείο ιη), και παράρτημα V.

- β) οι **φορείς υλοποίησης** είναι αρχές στις οποίες το κράτος μέλος αναθέτει την εφαρμογή μεμονωμένων μέτρων. Οι εν λόγω φορείς, μαζί με εξουσιοδοτημένους φορείς υλοποίησης ή φορείς που είναι αρμόδιοι για τις δικλίδες, είναι επιφορτισμένοι καταρχάς με το καθήκον της διασφάλισης της εκτέλεσης των μέτρων, αλλά πρέπει επίσης να εφαρμόζουν επαρκείς δικλίδες για να λαμβάνουν την αναγκαία διασφάλιση όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες για τον συντονιστικό φορέα και την υπογραφή της διαχειριστικής δήλωσης.
- γ) η **αρχή ελέγχου** είναι αρχή (ή αρχές) που ορίζεται από το κράτος μέλος και διενεργεί ελέγχους συστημάτων και μεμονωμένων περιπτώσεων στήριξης για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις. Η αρχή αυτή πρέπει να είναι λειτουργικά ανεξάρτητη από τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή των μέτρων του ΜΑΑ εντός του κράτους μέλους, καθώς και να διαθέτει επαρκείς πόρους για την εκτέλεση των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της για τον ΜΑΑ.
- 12) Κατά τη φάση εφαρμογής, τα κράτη μέλη πρέπει να συνοδεύουν κάθε αίτημα πληρωμής με διαχειριστική δήλωση που να πιστοποιεί ότι τα οικεία συστήματα δικλίδων παρέχουν την απαραίτητη διασφάλιση ότι η διαχείριση των κονδυλίων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες, ιδίως εκείνους που αφορούν την αποφυγή σοβαρών παρατυπιών και διπλής χρηματοδότησης. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να παρέχουν σύνοψη των ελέγχων που διενεργήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των αδυναμιών που εντοπίστηκαν και των τυχόν διορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν.
- 13) Στο πλαίσιο δικλίδων του ΜΑΑ για τη διασφάλιση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ περιλαμβάνεται η υποχρέωση των κρατών μελών να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις.

Σπουδαιότητα των κανόνων της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

- 14) Στόχος του νομικού πλαισίου της ΕΕ⁸ για τις δημόσιες συμβάσεις είναι να διασφαλίσει την εφαρμογή ενός εναρμονισμένου συνόλου κανόνων και διαδικασιών κατά την ανάθεση των συμβάσεων. Κύριος στόχος των οδηγιών της ΕΕ είναι να διασφαλιστούν η ανοικτότητα και η διαφάνεια των δημόσιων συμβάσεων, ο ελεύθερος ανταγωνισμός μεταξύ των οικονομικών φορέων και η ισότιμη και δίκαιη

⁸ Οδηγία 2014/23/ΕΕ, οδηγία 2014/24/ΕΕ, οδηγία 2014/25/ΕΕ.

μεταχείριση των οικονομικών φορέων, λαμβανομένης επίσης υπόψη της αποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων.

- 15) Στόχος της ρύθμισης των κρατικών ενισχύσεων στην ΕΕ είναι η πρόληψη της στρέβλωσης του θεμιτού ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς. Οι κρατικές ενισχύσεις γενικά απαγορεύονται, εκτός εάν δικαιολογούνται από εξαιρετικές περιστάσεις. Για όλα τα νέα μέτρα ενίσχυσης, τα κράτη μέλη πρέπει να προβαίνουν σε προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή και να αναμένουν την απόφασή της προτού τα θέσουν σε εφαρμογή. Το κανονιστικό πλαίσιο επιτρέπει ορισμένες εξαιρέσεις από την υποχρεωτική κοινοποίηση, όπως:
- ενισχύσεις που καλύπτονται από **απαλλαγή κατά κατηγορία**.
 - **ενισχύσεις ήσσονος σημασίας**, οι οποίες, μεταξύ άλλων, δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα 300 000 ευρώ ανά επιχείρηση σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών· ή
 - ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο **καθεστώτος ενισχύσεων που έχει ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή**.
- 16) Στο πλαίσιο των ελέγχων μας σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, διαπιστώσαμε ότι η μη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τις δημόσιες συμβάσεις αποτελεί χρόνιο πρόβλημα⁹. Σε αντίθεση με τα ΕΔΕΤ, η συμμόρφωση των δαπανών που πραγματοποιούνται από τους τελικούς αποδέκτες και τους φορείς υλοποίησης με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες δεν αποτελεί προϋπόθεση για τις πληρωμές από τον ΜΑΑ προς τα κράτη μέλη. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα έργα του ΕΔΕΤ και ορισμένα έργα του ΜΑΑ εμφανίζουν ομοιότητες και συχνά ελέγχονται από τους ίδιους εθνικούς φορείς, κατά την άποψή μας, ελλοχεύει ο κίνδυνος να υφίστανται παρόμοιες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης στις δαπάνες του ΜΑΑ.

Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

- 17) Στόχος του εν προκειμένω ελέγχου ήταν να αξιολογηθούν τα σχετικά με τον ΜΑΑ συστήματα δικλίδων σε επίπεδο Επιτροπής και κρατών μελών και αν η Επιτροπή μπόρεσε να αποκομίσει επαρκή βεβαιότητα ότι τα συστήματα εσωτερικών δικλίδων των κρατών μελών είναι αποτελεσματικά όσον αφορά τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ μέτρων με τους κανόνες για

⁹ Επισκόπηση 03/2024, σημείο 71 και γράφημα 6.

τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Για τον σκοπό αυτόν, εξετάσαμε κατά πόσον:

- κατά την αρχική φάση, από τον Φεβρουάριο του 2021 έως τις αρχές του 2023, η Επιτροπή προσδιόρισε επαρκώς τους ελέγχους και τις δικλίδες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις στις κατευθυντήριες γραμμές της προς τα κράτη μέλη, αξιολόγησε δεόντως τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και διεξήγαγε επαρκείς ελεγκτικές εργασίες στο πλαίσιο αυτό·
 - τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών για τον ΜΑΑ παρέχουν συνεπές επίπεδο διασφάλισης ότι οι παρατυπίες προλαμβάνονται, εντοπίζονται και διορθώνονται· και
 - οι πρόσφατες ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής, από κοινού με τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών, παρέχουν μια στέρεη βάση για την ετήσια δήλωση διασφάλισης της.
- 18) Με τον εν λόγω έλεγχο συμπληρώνεται ο προηγούμενος έλεγχός μας σχετικά με τον σχεδιασμό του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ, στο πλαίσιο του οποίου εντοπίσαμε ελλείψεις στη διασφάλιση σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ εξαιτίας των περιορισμένων επαληθευμένων πληροφοριών ότι τα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ επενδυτικά έργα συμμορφώνονται με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες.
- 19) Πρώτα εξετάσαμε αν, κατά την αρχική φάση, η Επιτροπή έδωσε τη δέουσα σημασία στις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις μέσω της καθοδήγησης που παρείχε στα κράτη μέλη, της αξιολόγησης των ΕΣΑΑ και των δικών της ελεγκτικών εργασιών. Εξετάσαμε επίσης τα συστήματα δικλίδων και ελέγχου για τον ΜΑΑ σε δείγμα πέντε κρατών μελών από εκείνα που είχαν υποβάλει αιτήματα πληρωμής που περιείχαν τιμές-στόχο σχετικές με τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Αξιολογήσαμε τις δικλίδες και τις εξακριβώσεις τους για την πρόληψη και τον εντοπισμό παρατυπιών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και των κρατικών ενισχύσεων, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο διορθώνουν τυχόν παρατυπίες που εντοπίζονται. Επιπλέον, αναλύσαμε τόσο τον βαθμό στον οποίο η Επιτροπή, στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών της, κάλυψε τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις όσο και τον βαθμό στον οποίο οι εργασίες αυτές υποστηρίζουν τη διασφάλιση που παρέχει.

20) Για τους σκοπούς του ελέγχου:

- εξετάσαμε τις αρμοδιότητες και τις απαιτήσεις της Επιτροπής και των κρατών μελών, όπως ορίζονται στο νομικό πλαίσιο (κανονισμός MAA, καθώς και άλλα σχετικά έγγραφα, όπως συμφωνίες χρηματοδότησης και διαχειριστικές δηλώσεις)·
- πραγματοποιήσαμε συνεντεύξεις και συναντήσεις με εκπροσώπους της Επιτροπής [ΓΔ ECFIN και ειδική ομάδα για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα (SG RECOVER)]·
- πραγματοποιήσαμε συνεντεύξεις και συναντήσεις με εκπροσώπους από δείγμα αρχών πέντε κρατών μελών (φορείς υλοποίησης, συντονιστικούς φορείς και αρχές ελέγχου)·
- αναλύσαμε τις διαδικασίες που εφαρμόζει η Επιτροπή για τις εκ των προτέρων επαληθεύσεις και τους κατασταλτικούς ελέγχους, καθώς και τη στρατηγική ελέγχου της, την καθοδήγηση σχετικά με τη δειγματοληψία, τους εσωτερικούς καταλόγους ελέγχου και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές·
- αναλύσαμε τις διαδικασίες, τις δικλίδες και τους ελέγχους των κρατών μελών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τον MAA, των καταλόγων ελέγχου για τη διαχειριστική επαλήθευση, των καταλόγων ελέγχου και των αντίστοιχων διορθωτικών μέτρων·
- συμβουλευτήκαμε τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ ECFIN για το 2021, το 2022 και το 2023 ώστε να κατανοήσουμε αν και σε ποιον βαθμό η Επιτροπή αποκόμισε τη βεβαιότητα ότι τα κράτη μέλη διενεργούν τακτικές και αποτελεσματικές εξακριβώσεις στους τομείς των δημόσιων συμβάσεων και των κρατικών ενισχύσεων.

21) Επιλέξαμε τα πέντε κράτη μέλη του δείγματός μας από τα 18 κράτη μέλη που είχαν υποβάλει αιτήματα πληρωμής οι οποίες περιλάμβαναν τιμές-στόχο που ενδεχομένως αφορούσαν διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων ή/και συμμόρφωση με τις κρατικές ενισχύσεις έως το τέλος Απριλίου του 2023. Εξετάσαμε 10 αιτήματα πληρωμών συνολικού ύψους 98,2 δισεκατομμυρίων ευρώ, οι οποίες κάλυπταν 58 τιμές-στόχο και 348 ορόσημα. Όλα τα ποσά είχαν ήδη εκταμιευθεί κατά τον χρόνο των επισκέψεων ελέγχου μας (βλέπε [πίνακα 1](#)).

Πίνακας 1 | Αιτήματα πληρωμών και εκταμιεύσεις του ΜΑΑ έως το τέλος Απριλίου του 2023 (εξαιρουμένων των προχρηματοδοτήσεων)

Κράτος μέλος	Αριθμός αιτημάτων	Ποσό
Τσεχία	1	0,9 δισ. ευρώ
Ισπανία	3	28 δισ. ευρώ
Γαλλία	1	7,4 δισ. ευρώ
Κροατία	2	1,4 δισ. ευρώ
Ιταλία	3	60,5 δισ. ευρώ

Πηγή: Βάσει στοιχείων που παρείχε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- 22) Στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών του δείγματος, εντοπίσαμε 23 τιμές-στόχο που ενδεχομένως αφορούσαν διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων και 16 τιμές-στόχο που αφορούσαν κρατικές ενισχύσεις, εκ των οποίων επιλέχθηκε για τον έλεγχο δείγμα 18 τιμών-στόχου που αφορούσαν διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων και δείγμα 13 τιμών-στόχου που αφορούσαν κρατικές ενισχύσεις. Κατά την επιλογή μας λάβαμε επίσης υπόψη την οικονομική σημαντικότητα και τη γεωγραφική κάλυψη.
- 23) Ο έλεγχος διενεργήθηκε κατά την αρχική έως μεσαία φάση εφαρμογής του ΜΑΑ το 2023, αφού είχαν ήδη πραγματοποιηθεί ορισμένες πληρωμές προς τα κράτη μέλη, οι οποίες ωστόσο περιλάμβαναν μόνο 38 τιμές-στόχο που θα μπορούσαν ενδεχομένως να καλύπτονται από τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και μόνο 18 τιμές-στόχο που ενδεχομένως να καλύπτονται από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Ο εν προκειμένω έλεγχος δεν κάλυψε την αποτελεσματικότητα των συστημάτων δικλίδων της Επιτροπής και των κρατών μελών για τον ΜΑΑ σχετικά με σοβαρές παρατυπίες ή διπλή χρηματοδότηση¹⁰, καθώς τα θέματα αυτά εξετάζονται στο πλαίσιο άλλων ελέγχων.
- 24) Με τον συγκεκριμένο έλεγχο και τις συστάσεις μας, στόχος μας είναι να συμβάλουμε στην ενίσχυση των συστημάτων που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του ΜΑΑ, τόσο σε επίπεδο Επιτροπής όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Αυτό είναι σημαντικό διότι εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικός αριθμός εκκρεμών πληρωμών κατά την εναπομένουσα διάρκεια του ΜΑΑ, οι οποίες καλύπτουν ορόσημα και τιμές-στόχο που αφορούν δημόσιες συμβάσεις και κρατικές ενισχύσεις. Οι παρατηρήσεις και οι

¹⁰ Ειδική έκθεση 22/2024.

συστάσεις μας θα μπορούσαν επίσης να ληφθούν υπόψη κατά την ανάπτυξη μέσων με παρόμοια μοντέλα χρηματοδότησης με τον ΜΑΑ στο μέλλον.

Παράρτημα II — Τιμές-στόχος του δείγματος για τις δημόσιες συμβάσεις

Κράτος μέλος	Αρμόδιοι φορείς ή/και φορείς υλοποίησης	Τιμή-στόχος	Ονομασία τιμής-στόχου
Τσεχία	Υπουργείο Γεωργίας	135	T1: Ολοκλήρωση του 50 % των έργων μικρών υδατορευμάτων και ταμιευτήρων νερού
Τσεχία	Υπουργείο Μεταφορών	92	Ολοκλήρωση ισόπεδων διαβάσεων με αυξημένη ασφάλεια
Τσεχία	Υπουργείο Μεταφορών	93	Ολοκλήρωση κατασκευασμένων ποδηλατοδρόμων, πεζοδρόμων και διαδρομών χωρίς εμπόδια
Τσεχία	Υπουργείο Μεταφορών	94	Ολοκλήρωση εκσυγχρονισμένων σιδηροδρομικών γεφυρών ή σηράγγων
Τσεχία	Υπουργείο Παιδείας	172	Αριθμός ψηφιακών συσκευών που αγοράστηκαν από σχολεία για εξ αποστάσεως μάθηση
Ισπανία	Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων	46	Έναρξη ισχύος της συμβατικής συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (MAPA) και του SEIASA για τη στήριξη της βελτίωσης και της βιωσιμότητας των αρδευόμενων περιοχών (Α΄ Φάση)
Ισπανία	Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων	57	Απόκτηση ακουστικών ανιχνευτών για έρευνα στον τομέα της αλιείας

Κράτος μέλος	Αρμόδιοι φορείς ή/και φορείς υλοποίησης	Τιμή-στόχος	Ονομασία τιμής-στόχου
Ισπανία	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	360	Ψηφιοποίηση και προώθηση σημαντικών πολιτιστικών υπηρεσιών
Γαλλία	Γενική Διεύθυνση Χωροταξίας, Στέγασης και Φύσης (DGALN) — (DHUP)	1 έως 6	Αριθμός κατοικιών εντός της κατηγορίας κοινωνικών κατοικιών που λαμβάνουν επιχορήγηση για ανακαίνιση
Γαλλία	Υπουργείο Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάκαμψης, Τμήμα Κρατικών Ακινήτων	1 έως 8	Αριθμός έργων ανακαίνισης δημόσιων χώρων που ανήκουν στο κράτος, για τα οποία έχει κοινοποιηθεί η σύμβαση εργασιών ανακαίνισης
Γαλλία	Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης, Διεύθυνση Οικοτόπων, Αστικής Ανάπτυξης και Τοπίων	2 έως 6	Αριθμός δήμων που επωφελούνται από την ενίσχυση
Γαλλία	Υπουργείο Εσωτερικών — SG/DEPAFI	3 έως 27	Αριθμός ηλεκτρικών οχημάτων και υβριδικών οχημάτων με ρευματολήπτη που αγοράστηκαν από τη γαλλική διοίκηση
Κροατία	Υπουργείο Οικονομίας και Croatian Water	63	Δημόσιο αποχετευτικό δίκτυο που κατασκευάστηκε ή ανακατασκευάστηκε
Κροατία	Υπουργείο Οικονομίας και Croatian Water	68	Δημόσιο δίκτυο υδροδότησης που κατασκευάστηκε ή ανακατασκευάστηκε
Κροατία	Υπουργείο Εργασίας	309	Κατάρτιση επαγγελματιών κοινωνικής καθοδήγησης

Κράτος μέλος	Αρμόδιοι φορείς ή/και φορείς υλοποίησης	Τιμή-στόχος	Ονομασία τιμής-στόχου
Ιταλία	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής	M5C2-7	Οι κοινωνικές περιφέρειες έχουν υλοποιήσει τουλάχιστον ένα έργο σχετικά με την ανακαίνιση οικιακών χώρων ή/και την παροχή συσκευών ΤΠΕ σε άτομα με αναπηρία, συνοδευόμενο από κατάρτιση σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες
Ιταλία	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής	M5C1-6	Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΔΥΑ) υλοποιούν τις δραστηριότητες που προβλέπονται στο σχέδιο ενίσχυσης κατά την τριετία 2021-2023
Ιταλία	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενεργειακής Ασφάλειας	M2C4-19	Δενδροφύτευση για την προστασία και την αξιοποίηση των αστικών και περιαστικών περιοχών πρασίνου T1

Πηγή: Βάσει εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου και επιχειρησιακών ρυθμίσεων για τα κράτη μέλη.

Παράρτημα III — Τιμές-στόχος του δείγματος για τις κρατικές ενισχύσεις

Κράτος μέλος	Αρμόδιοι φορείς ή/και φορείς υλοποίησης	Τιμή-στόχος	Ονομασία τιμής-στόχου
Τσεχία	Υπουργείο Παιδείας	224	Ανάθεση δημόσιων συμβάσεων σε τουλάχιστον τέσσερις κοινοπραξίες έρευνας και ανάπτυξης
Ισπανία	Υπουργείο Επιστημών, Καινοτομίας και Πανεπιστημίων και CDTI	258	Συμφωνίες που υπογράφηκαν από το Υπουργείο Επιστημών και Καινοτομίας με τις αυτόνομες κοινότητες για την εφαρμογή των «Συμπληρωματικών σχεδίων E&A».
Ισπανία	Υπουργείο Επιστημών, Καινοτομίας και Πανεπιστημίων και CDTI	270	Στήριξη έργων έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας στον τομέα της βιώσιμης αυτοκινητοβιομηχανίας
Ισπανία	Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων	51	Επενδυτικό σχέδιο για την προώθηση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της κτηνοτροφίας
Ισπανία	Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων	61	Χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της αλιείας
Γαλλία	Υπουργείο Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάκαμψης — DGE	2 έως 4	Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που αποφεύγονται
Γαλλία	Υπουργείο Εργασίας — (DGEFP)	8 έως 10	Επιδότησεις πρόσληψης που καταβάλλονται για συμβάσεις μαθητείας
Γαλλία	Υπουργείο Εργασίας — (DGEFP)	8 έως 12	Επιδότησεις πρόσληψης που καταβάλλονται για συμβάσεις πρόσληψης νέων κάτω των 26 ετών
Γαλλία	Υπουργείο Εργασίας — (DGEFP)	8 έως 22	Επιδότησεις που καταβάλλονται

Κράτος μέλος	Αρμόδιοι φορείς ή/και φορείς υλοποίησης	Τιμή-στόχος	Ονομασία τιμής-στόχου
Κροατία	Υπουργείο Οικονομίας και Ecofund	46	Αριθμός εταιρειών που λαμβάνουν στήριξη για την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη βιομηχανία
Κροατία	Υπουργείο Οικονομίας	6	Εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη μείωση των μη φορολογικών και οιονεί φορολογικών επιβαρύνσεων 2020
Ιταλία	Υπουργείο Εξωτερικών Υποθέσεων και Διεθνούς Συνεργασίας	M1C2-27	MME που έλαβαν στήριξη από το Ταμείο 394/81
Ιταλία	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενεργειακής Ασφάλειας	M3C2-8	Πράσινοι λιμένες: ανάθεση εργασιών

Πηγή: Βάσει εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου και επιχειρησιακών ρυθμίσεων για τα κράτη μέλη.

Παράρτημα IV — Κριτήρια της Επιτροπής για την αξιολόγηση του επιπέδου κινδύνου κατά τις εξακριβώσεις σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις

Αξιολόγηση	Κριτήρια
Χαμηλό επίπεδο κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> ○ δεν έχουν διενεργηθεί σχετικοί έλεγχοι από τη μονάδα ελέγχου της ΓΔ ECFIN· ή ○ έχουν διενεργηθεί έλεγχοι από τη μονάδα ελέγχου της ΓΔ ECFIN, με ευρήματα που δεν αφορούν το σύστημα που εφαρμόζει το εκάστοτε κράτος μέλος για τις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις εξακριβώσεις ή με ευρήματα που δεν είναι κρίσιμης σημασίας ή πολύ σημαντικά· ή ○ έχουν διενεργηθεί έλεγχοι από τη μονάδα ελέγχου της ΓΔ ECFIN στο πλαίσιο των οποίων εντοπίστηκαν ζητήματα που αφορούν το σύστημα που εφαρμόζει το εκάστοτε κράτος μέλος για τις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις εξακριβώσεις, τα οποία είναι κρίσιμης σημασίας ή πολύ σημαντικά και για τα οποία έχει επιβεβαιωθεί/επιβεβαιώνεται ότι το κράτος μέλος πρόκειται να εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα· <p>και</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ δεν έχει παραληφθεί σχετική επιστολή επιβεβαίωσης του ΕΕΣ· ή ○ έχει παραληφθεί σχετική επιστολή επιβεβαίωσης του ΕΕΣ, η οποία δεν περιλαμβάνει ευρήματα σχετικά με το σύστημα που εφαρμόζει το εκάστοτε κράτος μέλος για τις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις εξακριβώσεις· ή η Επιτροπή διαφωνεί με τα ευρήματα του ΕΕΣ· ή θεωρεί ότι δεν δικαιολογείται η διαπίστωση ότι υπάρχουν ζητήματα που είναι κρίσιμης σημασίας ή πολύ σημαντικά· ή έχει επιβεβαιωθεί/επιβεβαιώνεται ότι πρόκειται να εφαρμοστούν διορθωτικά μέτρα από το κράτος μέλος.

Αξιολόγηση	Κριτήρια
Μεσαίο επίπεδο κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> ○ έχουν διενεργηθεί έλεγχοι από τη μονάδα ελέγχου της ΓΔ ECFIN, στο πλαίσιο των οποίων εντοπίστηκαν ζητήματα σχετικά με το σύστημα που εφαρμόζει το εκάστοτε κράτος μέλος για τις σχετικές τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις εξακριβώσεις που είναι κρίσιμα ή πολύ σημαντικά· και <ul style="list-style-type: none"> α) το κράτος μέλος δεν έχει ακόμη αποδεχθεί να εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα ή τα διορθωτικά μέτρα καθυστερούν· ή β) το κράτος μέλος δεν εφάρμοσε διορθωτικά μέτρα, αλλά η Επιτροπή έχει δρομολογήσει διορθωτικά μέτρα· ○ έχει παραληφθεί σχετική επιστολή επιβεβαίωσης του ΕΕΣ, η οποία περιλαμβάνει ευρήματα σχετικά με το σύστημα που εφαρμόζει το εκάστοτε κράτος μέλος για τις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις εξακριβώσεις, η Επιτροπή συμφωνεί με τα ευρήματα του ΕΕΣ και θεωρεί ότι δικαιολογούν τη διαπίστωση ότι υπάρχουν ζητήματα που είναι κρίσιμης σημασίας ή πολύ σημαντικά και <ul style="list-style-type: none"> α) το κράτος μέλος δεν έχει ακόμη αποδεχθεί να εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα ή τα διορθωτικά μέτρα καθυστερούν· ή β) το κράτος μέλος δεν εφάρμοσε διορθωτικά μέτρα, αλλά η Επιτροπή έχει δρομολογήσει τις δικές τις διορθωτικές ενέργειες.
Υψηλό επίπεδο κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> ○ διενεργήθηκαν έλεγχοι από τη μονάδα ελέγχου της ΓΔ ECFIN στο πλαίσιο των οποίων εντοπίστηκαν ζητήματα σχετικά με το σύστημα που εφαρμόζει το εκάστοτε κράτος μέλος για τις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις εξακριβώσεις που είναι κρίσιμης σημασίας ή πολύ σημαντικά και το κράτος μέλος δεν εφάρμοσε διορθωτικά μέτρα· ούτε η Επιτροπή έχει ακόμη δρομολογήσει διορθωτικά μέτρα· ή ○ έχει παραληφθεί σχετική επιστολή επιβεβαίωσης του ΕΕΣ, η οποία περιλαμβάνει ευρήματα σχετικά με το σύστημα που εφαρμόζει το εκάστοτε κράτος μέλος για τις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις εξακριβώσεις, η Επιτροπή συμφωνεί με τα ευρήματα του ΕΕΣ και θεωρεί ότι δικαιολογούν τη διαπίστωση ότι υπάρχουν ζητήματα που είναι κρίσιμης σημασίας ή πολύ σημαντικά· το κράτος μέλος δεν εφάρμοσε διορθωτικά μέτρα· ούτε η Επιτροπή έχει ακόμη δρομολογήσει διορθωτικά μέτρα.

Πηγή: Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων 2023 της ΓΔ ECFIN

Συντομογραφίες

ΓΔ COMP: Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού

ΓΔ ECFIN: Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων

ΓΚΑΚ: Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία

ΕΑΚ: Έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία

ΕΔΕΤ: Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

ΕΕΔ: Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων

ΕΣΑΑ: Εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

DAC: Κοινή Διεύθυνση Ελέγχου της Επιτροπής για την πολιτική συνοχής

IGAE: Γενική αρχή ελέγχου της κρατικής διοίκησης (Ισπανία)

MAA: Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

SG RECOVER: Ειδική ομάδα της Γενικής Γραμματείας για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα

Γλωσσάριο

Διαχειριστική δήλωση: Δήλωση που συνοδεύει το αίτημα πληρωμής ενός κράτους μέλους, με την οποία επιβεβαιώνεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη λήψη χρηματοδότησης, ότι όλες οι συνοδευτικές πληροφορίες είναι πλήρεις και ακριβείς, και ότι το κράτος μέλος έχει αποκομίσει τη βεβαιότητα ότι τηρήθηκαν όλοι οι εφαρμοστέοι κανόνες.

Μη πρόκληση σημαντικής βλάβης: Αρχή σύμφωνα με την οποία τα επενδυτικά μέτρα δεν πρέπει να έχουν σημαντικό αρνητικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας: Ο μηχανισμός χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ που σκοπό έχει τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, την τόνωση της ανάκαμψης και την αντιμετώπιση των προκλήσεων ενός πράσινου και ψηφιακού μέλλοντος.

Ορόσημο: Ποιοτικό μέτρο προόδου προς την υλοποίηση μεταρρύθμισης ή επένδυσης.

Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας: Έγγραφο που καθορίζει τις σκοπούμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις ενός κράτους μέλους, στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Τιμή-στόχος: Ποσοτικό μέτρο της προόδου κράτους μέλους προς την υλοποίηση μεταρρύθμισης ή επένδυσης.

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2025-09>

Χρονογράμμη

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2025-09>

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπον ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου V (Χρηματοδότηση και διοίκηση της Ένωσης), του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν ο Jorg Kristijan Petrovič, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τον Martin Puc, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του, τον Mirko Iaconisi, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του, τη Judit Oroszki, διοικητικό στέλεχος, τον Raymond Larkin, υπεύθυνο έργου, τους Adrian Rosca, Aleksejs Cekalovs, Gareth Roberts, Georges Kohn, Jan Olsakovsky, Jaroslav Pavlik και Paolo Murgia, ελεγκτές. Γλωσσική υποστήριξη παρείχε ο Michael Pyper και ο Jesús Nieto Muñoz υποστήριξη στη δημιουργία των γραφικών.

Από αριστερά: Mirko Iaconisi, Jan Olsakovsky, Paolo Murgia, Martin Puc, Judit Oroszki, Aleksejs Cekalovs, Jorg Kristijan Petrovič, Georges Kohn, Raymond Larkin, Gareth Roberts, Adrian Rosca.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2025

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Γραφήματα 1, 3 και παράρτημα Ι, γράφημα 1 – όλα τα εικονίδια (εκτός του εικονιδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής): Τα γραφήματα αυτά σχεδιάστηκαν με τη χρήση πόρων της [Flaticon.com](#). © Freerik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-4703-4	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/1248086	QJ-01-25-016-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-4704-1	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/8039834	QJ-01-25-016-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα έκθεση μπορεί να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [ειδική έκθεση 09/2025](#), με τίτλο «Συστήματα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των δαπανών του ΜΑΑ με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις – Σημειώνεται βελτίωση, η οποία ωστόσο εξακολουθεί να μην είναι αρκετή».

Σημαντικό ποσοστό επενδύσεων που σχετίζονται με δημόσιες συμβάσεις και κρατικές ενισχύσεις μένει ακόμη να υλοποιηθεί κατά το υπόλοιπο της διάρκειας ισχύος του ΜΑΑ. Η μη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις αποτελεί χρόνιο πρόβλημα των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Στο πλαίσιο του εν προκειμένω ελέγχου, εξετάσαμε τα συστήματα δικλίδων του ΜΑΑ σε επίπεδο Επιτροπής και κρατών μελών, καθώς και κατά πόσον παρέχουν επαρκή διασφάλιση όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις. Διαπιστώσαμε ότι, παρά τις βελτιώσεις στις ελεγκτικές της εργασίες, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποκομίσει επαρκή βεβαιότητα σχετικά με το αν τα κράτη μέλη διαθέτουν αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικών δικλίδων ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες του ΜΑΑ συμμορφώνονται με τους κανόνες.

Διατυπώνουμε συστάσεις με σκοπό να βελτιωθούν η καθοδήγηση και η διαφάνεια και να ενισχυθεί η διασφάλιση που παρέχεται σε επίπεδο ΕΕ στους σχετικούς τομείς.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
X: @EUauditors